

VUOSIKATSAUS 2022

TYÖMME PERUSTANA OVAT

VISIO

Maailma, jossa toteutuu jokaisen lapsen oikeus elämään, suojeluun, kehittymiseen ja osallistumiseen.

ARVOT

Vastuullisuus, määrätietoisuus, kumppanuus, luovuus ja tinkimättömyys.

TEHTÄVÄ

Parannamme sitä tapaa, jolla lapsia kohdellaan, sekä saamme aikaan välittämiä ja pysyviä parannuksia lasten elämään.

STRATEGIA 2019-2022

Työmme keskiössä ovat lasten eloonjääminen, oppiminen ja suojelu.

KÄYTÄNNÖSSÄ

Lapsille aukeaa mahdollisuus osallisuuteen. Lapsen ja nuoret saavat oikea-aikaisesti tarvitsemiaan palveluita. Lapsiin kohdistuva väkivalta, pahoinpitely, laiminlyönti ja hyväksikäyttö vähentyy kaikissa toiminta-ympäristöissä. Eriarvoisuus vähentyy, kun kaikkien lasten oikeus kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin toteutuu yhdenvertaisesti.

SISÄLLYS

- 5 Pääkirjoitus
- 6 100-vuotias Pelastakaa Lapset juhli lasten sankareita
- 8 Historia: Sata vuotta lasten hyväksi
- 14 Lapsen oikeuksien johdonmukaista seuranta yli hallituskausien
- 15 Kaikki lapset tarvitsevat turvallisen lapsuuden
- 16 Työmme lukuina
- 18 Tuotot ja kulut
- 19 Kolmivuotisen strategiakauden päätös
- 20 Lahjoittajilta ennätysellinen tuki hädänalaisille lapsille
- 26 Kotimaan toiminta
- 28 Isoina teemoina väkivallattomuus ja yhdenvertaisuus
- 29 Laadukkaita lastensuojelupalveluita ympäri Suomen
- 31 Vahvaa tukea lapsen kotiutumiseen
- 32 Tuimme vähävaraisten lasten mahdollisuuksia
- 34 Lapsen ääni -kysely 2022 nosti esiin lasten köyhyyskokemuksia
- 36 Tuimme vanhemmuutta vahvalla yhteistyöllä
- 37 Tuhannet vapaaehtoiset lasten tukena ja turvana
- 38 Lapsilla on oikeus olla turvassa myös verkossa
- 39 Lasten digiturvallisuus vahvistui laaja-alaisesti
- 40 Autoimme pakolaistaustaisia lapsia
- 41 Ukrainan sota vaati nopean avuntarjoamisen kykyjä
- 43 Paikallisyhdistykset vahvasti tukena lasten asioiden edistämässä
- 44 Kansainvälinen toiminta
- 46 Isoina teemoina sosiaaliturvan ja koulutuksen vahvistaminen
- 47 Lapsiköyhyyteen puututtiin lapsilähtöisellä sosiaaliturvalla
- 48 Erilaisia tapoja suojata lapsia väkivallalta
- 49 Lapset osallistuivat työhömmö monin tavoin
- 50 Toimme apua ja turvaa katastrofien keskelle
- 54 Hallintoelimet, tilintarkastajat ja kunniajäsenet 2022
- 55 Kunniamerkit

Hanna Markkula-Kivisilta
pääsihteeri

Järjestömme täytti sata vuotta vaikeassa maailmantilanteessa

100-vuotiaan järjestömme juhluvuosi osoitti, kuinka valtavan merkityksellistä työmme on. Vuonna 2022 alkoi Ukrainassa sota, elinkustannukset nousivat, maailmaa koettelivat energiakriisi ja ilmastokriisi. Tämä kaikki tarkoitti sitä, että meidän on yhdessä löydettävä pysyviä ratkaisuja lasten elämään koskeviin haasteisiin.

Kirstynyt taloustilanne näkyi kaikkialla. Vähävaraisuus kosketti reilusti yli 100 000 lasta meillä Suomessa. Jakamamme ruokalahjakortit sekä harrastustuki auttoivat tuhansia perheitä.

Sodat ja konfliktit jatkuivat. Jatkuessaan ne rikkovat lapsen maailman, estävät koulunkäynnin, tuhoavat hänen tulevaisuuttaan. Kaikki sodat, joka ikinen, käydään tuhoavimmin juuri lapsia vastaan.

Joka kuudes maailman lapsista eli vuonna 2022 konfliktin keskellä. Pysäyttävä luku edellyttää meiltä väsymätöntä työtä, jotta lapset voisivat elää niin turvassa kuin mahdollista ja olosuhteista huolimatta odottaa parempaa tulevaisuutta.

Ruuan hinnannousu ei näkynyt vain Suomessa, vaan kaikkialla. Itäisessä Afrikassa ruuan kallistuminen yhdistettynä ennätyskelliseen kuivuuteen aiheutti nälkäkriisin pahenemisen. Siellä pelastimme lapsia elämälle.

Pelastakaa Lapset kykeni tavoittamaan erilaisissa kriiseissä enemmän lapsia kuin mikään toinen humanitaarinen toimija.

Pelastakaa Lapset on rohkeasti lasten puolella. Aina ja kaikkialla. Järjestöllämme on valtavasti kokemusta, vahvaa asiantuntijuutta sekä käytännössä koeteltuja ratkaisuja lasten auttamiseksi.

Tehtävämme on rakentaa lapsille ja lasten kanssa parempaa nykyhetkeä ja tulevaisuutta niin pitkään kun työtämme tarvitaan.

Hanna Markkula-Kivisilta

100-VUOTIAS PELASTAKAA LAPSET JUHLI LASTEN SANKAREITA

Suurimmat juhlat saivat työme tärkeimmät sankarit, eli lapset itse. Yli 11 000 lasta kokoontui juhlimaan Pelastakaa Lasten Suurilla lastensyntäreillä 20.8. eri puolilla Suomea.

Juhlavuoden avasi järjestön
kunniapuheenjohtaja ja
juhlavuoden suojelija
tohtori Jenni Haukio.

"Kunniapuheenjohtajana tunnen mitä syvintä kiitollisuutta siitä työstä, jota järjestön piirissä on määrätietoisesti ja suurella sydämellä jo sadan vuoden ajan tehty lasten parhaaksi. Hätään on vastattu siellä, missä avun tarve on suurin. On ponnisteltu, jotta jokaisella lapsella olisi mahdollisuus turvaan, terveyteen, ravintoon ja koulutukseen. Tämä kallisarvoinen työ ei olisi ollut mahdollista ilman jäsenten, vapaaehtoisten, työntekijöiden ja yhteiskunnan eri sektoreilla vaikuttavien yhteistyökumppaneiden omistautumista."

ANNA AUTIO

Juhlavuoden lähettiläänä toimi Marja Hintikka, joka juonsi myös juhlinnan käynnistäneen Laulu rakkaudelle Pelastakaa Lapset 100 v. -erikoisjakson.

Sata vuotta lasten hyväksi

Pelastakaa Lasten satavuotiseen historiaan mahtuu monia kiinnostavia lainsäädännöllisiä ja asenteellisia kehitysaskelia.

1922

AATTEEN VOIMAHAHMOT

Koteja Kodittomille Lapsille perustettiin 1922, sillä kansalaissodan jaloissa orpoutuneille tuhansille lapsille oli tarve löytää korvaavia koteja.

Suomi oli kansalaissodan jälkeen kurjassa tilassa. Meillä vallitsi huutolaisjärjestelmä, jossa orvon lapsen hoiti se, joka teki hoidosta kunnalle halvimmän tarjouksen. Tämän seurauksena uusiin koteihin sijoitetut lapset joutuivat usein lähes orjuuden kaltaisiin olosuhteisiin.

Lastenkodit olivat 1900-luvun alussa karuja, suuria ja turvattomia paikkoja, joissa henkilökuntaa oli vähän ja joissa kulkutaudit levisivät kuolettavasti.

Vapaaherra **Adolf von Bonsdorff** ymmärsi Suomessa ensimmäisten joukossa ennalta ehkäisevän lastensuojelun merkityksen. Kodittomiksi joutuneita tai pahoille teille ajautuneita lapsia tuli kasvattaa rakkautella eikä rangaista. Von Bonsdorff löysi kehitystyöhön mukaan **Ester Hällströmin** (myöh. **Ståhlberg**), joka oli toiminut valtion sotaorpojen huollon järjestäjänä kansalaissodan jälkeen ja etsinyt näille sijaiskoteja.

Ester Ståhlbergista tuli järjestön ensimmäinen ja pitkäaikainen puheenjohtaja ja suunnannäyttävä. Von Bonsdorffista tuli varapuheenjohtaja ja johtosäännön laatija. Etenkin hän vaikutti voimakkaasti Suomessa lastensuojelun syntymiseen.

Perustajakolmikkoon kuulunut **Bertel Nyberg** puolestaan oli yksi Suomen aktiivisimpia vapaaehtoisen lastensuojelun edistäjiä. Nyberg arvosti lastensuojelullista koulutusta ja alan tieteellisen perustan vahvistamista. Hän itse väitteli lastensuojelun alalta vuonna 1931. Nyberg toimi *Koteja Kodittomille Lapsille* pääsihteerinä vuodet 1922–1945, toimitusjohtajana vuodet 1945–1955.

1922

KARJALAN LASTENKYLÄ

Kasvatuskotien lisäksi järjestö vastasi vastaanottokodeista, joihin turvattomat lapset saatiin ensi hätään hoidettaviksi ja tarkastettaviksi.

PAIKALLISTOIMINTA ALKAA

Jotta lapsia saatettiin auttaa eri puolilla Suomea, paikallistoimikuntia perustettiin pari sataa jo muutaman ensimmäisen toimintavuoden aikana. Kasvatuskoteja lapsille hankkivat yhdistyksen paikalliset asiamiehet. Kaiken kaikkiaan kasvatuskoteja rekrytoitiin kolmen tuhatta.

Adolf von Bonsdorff

Ester Hällström

Bertel Nyberg

1926

VARAINHANKINTA ORGANISOITUU

Rouva **Katri Ritavuoren** aloitteesta perustettiin *Kodittomien lasten kukkasrahaston*. Varoja kerättiin myymällä surunvalittelu- ja onnitteluadressseja sekä joulukortteja.

1936

ENSIMMÄINEN LASTENSUOJELULAKI

Lastensuojelun vahvat toimijat tekivät ensimmäisen läpimurtonsa, kun lasten kaltoinkohtelua vastaan saatiin oikeudellista suojaa. Ensimmäinen lastensuojelulaki astui Suomessa voimaan.

Järjestön ja kasvatusvanhempien välille laadittiin kirjalliset huoltosopimukset. Sopimustekstin mukaisesti lapsen kasvatusvanhemman tuli

- antaa kasvattilapsen ruokailla ja asua muun perheen kanssa
- järjestää tälle terveellinen, tarpeellinen ravinto
- järjestää oma vuode ja siistit vuodevaatteet
- tarjota vuodenajan mukaiset siistit vaatteet ja jalkineet sekä koulutarpeet
- harjoittaa lasta hyödyllisissä askareissa ja töissä häntä niillä liikaa rasittamatta
- kohdella lasta hellyydellä ja vakavuudella niin kuin omaa lastaan
- olla lapselle hyvänä esikuvana
- kaikki halventavat viittaukset lapsen turvattomuuden syihin olivat jyrkästi kielletyt

Karjalan lastenkylä Santalahden rakennus 1941-42.

1938

RAHA-AUTOMAATTIYHDISTYS PERUSTETAAN

Raha-automaattiyhdistys perustettiin hallitsemaan raha-automaatti- ja kasinotoimintaa Suomessa ja rahoittamaan muun muassa lastensuojelua. Järjestömmme oli yksi RAY:n perustajajäsenistä.

1939–1945

SOTAVUODET

Sotien aikana *Koteja Kodittomille Lapsille* auttoi sotalapsien sijoittamisessa Ruotsiin ja siirsi kotimaassa satoja lapsia ja pienten vauvojen imettäviä äitejä pommitusten alta turvallisempiin oloihin maalle. Lapset saivat järjestön kautta myös vaatteita ja ruoka-apua.

1945

UUDEKSI NIMEKSI PELASTAKAA LAPSET

Ruotsin *Rädda Barnen* ja Suomen *Koteja Kodittomille Lapsille* yhteistyö vaikutti järjestömmme nimen vaihtamiseen *Pelastakaa Lapset – Rädda Barnen*. Kansainvälisesti tunnetun nimen arviointiin auttavan kansainvälisten suhteiden vahvistamisessa.

Lähentyminen *Rädda Barnen* -järjestön kanssa oli tapahtunut toisen maailmansodan aikana, jolloin ruotsalainen järjestö ja ruotsalaiset lapset keräsivät miljoonalahjoituksen suomalaisien lasten hyväksi.

1947

TUKEA LASTEN PSYKKISEEN HYVINVOINTIIN

Järjestö koulutti ensimmäisen psykologinsa **Monna Kekonin** auttamaan mielenterveysongelmaisia oirehtivia lapsia, sillä oli käynyt selväksi sotavuosien vaikuttaneen haitallisesti lasten psyykkiseen hyvinvointiin.

1949

LOMATOIMINTA ALKAA

Pelastakaa Lapset alkoi järjestää kaupunkilaislapsille lomaa maaseudulla. Tavoite oli vahvistaa heikolle ruoalle jääneitä kaupunkilaislapsia fyysisesti elintarvikepuolan kurittamassa tilanteessa. Maaseudulla lapset saivat koko kesän ajan terveellistä ruokaa, puhdasta ilmaa ja uusia, virkistäviä kokemuksia, myös pysyviä ihmissuhteita.

1950

SOSIAALITYÖ AMMATILLISTUU

Amerikassa stipendiaatteina opiskelleet sosiaalityöntekijät alkoivat sodan jälkeen tuoda uusia, psykologisempaan otteeseen perustuvia työmenetelmiä Suomen sosiaalialalle, myös Pelastakaa Lapsissa. Järjestön toiminnanjohtajana toiminut **Elina Rautanen** (työvuodet Pelastakaa Lapsilla 1950–1985) oli opiskellut Amerikassa sosiaalisen työn erityiskoulutuksessa ja oli hyvin perillä hoivan merkityksestä lapsen henkiselle hyvinvoinnille.

Hänen aisaparikseen nousi **Christina Fagerström**, järjestön toiminnanjohtaja 1985–1993, joka ajoi lastensuojeluun

Linnanmäki avattiin 1950, Pelastakaa Lapset oli yksi kuudesta perustajasta.

Kesälapsia 1940-50 ja -90-luvuilta.

liittyviä uudistuksia kansallisella tasolla luennoimalla ja tekemällä vaikuttamistyötä. Hän muutti Pelastakaa Lasten adoptiotoiminnan ammatilliseksi toiminnaksi.

1950

RAHOITUS VAKAUTUU

Linnanmäen huvipuisto avattiin, ja sitä pyörittävä **Lapsen Päivän Säätiö** alkoi jakaa vuosituotostaan osan perustajajärjestöjen työn tekemiseen.

Pelastakaa Lapset oli yksi kuudesta perustajasta.

Kukkasrahaston addressi.

1964

OTTOLAPSITOIMINTA KEHITTYY

Ottolapsia luovuttavia äitejä alettiin tavata ja tukea, ja heille tarjottiin ammatillista neuvontaa. Tuolloin suurin osa Suomesa ottolapsiksi luovutetuista lapsista oli syntynyt avioliiton ulkopuolella.

Samoihin aikoihin Pelastakaa Lapset aloitti ensimmäisenä Suomessa kansainvälisen kummilapsitoiminnan.

1966

KASVATTILAPSIA KOSKEVA TUTKIMUS ALKAA

Filosofian maisteri **Eira Wiegand** alkoi tehdä maan ensimmäistä kasvattilapsityön tutkimusta. Tuloksista selvisi, ettei kolmasosa sijaiskodeista vastannut sijaishoidolle asetettuja tavoitteita. Sijaisvanhemmat tarvitsivat enemmän koulutusta, ja hoidosta maksettavia korvauksia tuli nostaa lapsen todellisia kustannustarpeita vastaaviksi. Nähtiin tarpeelliseksi siirtää sijaiskotien valinta asiamiehiltä sosiaalityöntekijöille.

1974

KODINOMAISET PIENRYHMÄKODIT

1970-luvulle tultaessa Pelastakaa Lapset muutti perheryhmäkotitoimintansa pienryhmäkodeiksi, joissa kaikki työntekijät olivat ammatillisesti koulutettuja. Yhteen yksikköön sijoitettiin korkeintaan yhdeksän lasta.

1985

ADOPTIOT ULKOMAILTA

Päivähoidon alkaminen mahdollisti Suomessa yksinhuoltaja-äideille työntöön ja oman lapsensa kasvattamisen. Adoptioon tarjottiin paljon harvemmin lapsia. Vuonna 1985 uudistetussa Suomen ottolapsilaissa mahdollistettiin kansainvälinen adoptio.

1989

YK:N LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUS

Maailman ratifioituin ihmisoikeussopimus

Lapsen oikeuksien yleissopimus hyväksyttiin YK:n yleiskokouksessa 20.11.1989. Sopimus tuli kansainvälisesti voimaan vuonna 1990. Suomi liittyi sopimukseen elokuussa 1991. Sopimuksen taustalla on **Save the Children** -järjestön perustaneen **Eglantyne Jebbin** muotoilema lasten oikeuksien julistus.

YK:n lapsen oikeuksien sopimus on vaikuttanut sen jäsenmaiden lainsäädäntöön.

Suomen lastensuojelulain ensimmäisessä pykälässä todetaan ”lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun”.

Kodittoman lapsen päivän kutsu 1991.

1994

LAMA NOSTI ESIIN HENKISESTI KODITTOMAT LAPSET

Kodittoman lapsen päivä perustettiin nostamaan julkisemmin esiin ne lapset, joiden arjesta puuttui perhe tai hoivaa ja rakkautta vakavan laiminlyönnin tai kotiväkivallan vuoksi.

Tuolloinen järjestömme pääsihteeri (vuosina 1993–2000) **Mirja Winter-Heikkilä** huomautti vanhempien työttömyydestä kärsivän erityisesti heidän lapsensa, mutta asiasta puhutaan aivan liian vähäisin äänenpainoin. Suomea 1990-luvulla koetellut talouslama oli syvin sitten toisen maailmansodan. Työttömänä oli joka viides työkäinen ja nuorison osalta työttömyysluvut olivat noin kaksinkertaisia.

Winter-Heikkilä uudisti järjestön hallintorakennetta keveämmäksi ja vähensi sen keskusjohtoisuutta.

1996

EVÄITÄ ELÄMÄLLE -OHJELMA LUODAAN

Musertavan laman seurauksena järjestömme perusti *Eväitä Elämälle* -ohjelman, jonka kautta tuettiin vähävaraisten perheiden lasten tasa-arvoisia mahdollisuuksia opiskelussa ja harrastustoiminnassa. Alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille tarjottiin harrastustukea, toisen asteen opiskelijoille oppimateriaalitukea ja yläkouluikäisille ja kymppiluokkalaisille mentorointitoimintaa.

1997

OSAKSI VAHVAA KANSAINVÄLISTÄ YHTEISTYÖTÄ

Suomen Pelastakaa Lapset liittyi kansainvälisen **Save the Children** -järjestön jäseneksi.

2000

MUUTOS LAPSENOIKEUSPERUSTAISEKSI JÄRJESTÖKSI

Suomen YK-liiton pääsihteerinä aiemmin toiminut **Juha Eskelinen** muokkasi pääsihteerikaudellaan (2000–2004) järjestöstä *lapsen oikeuksia ajavan* järjestön.

- Järjestöön rekrytoitiin Suomen ensimmäinen lapsen oikeuksiin perehtyvä juristi.
- Järjestö teki aloitteen lapsivaltuutetun viran perustamisesta Suomeen. Toimessa aloitti 2005 **Maria Kaisa Aula**.

Nykyistä keskustuomistoa, työnimellä Lasten taloa, *Tiukulaa*, alettiin suunnitella Helsingin Käpylään.

2002

YHTEISTYÖ KESKUSRIKOSPOLIISIN KANSSA ALKAA

Järjestö perustaa anonyymin **Nettivilhje**-palvelun lapsiin verkossa kohdistuvan seksuaaliväkivallan torjumiseksi yhdessä keskusrikospoliisin kanssa.

2004

KANSAINVÄLISELLE TYÖLLE YHTEINEN STRATEGIA

Pelastakaa Lapset kattojärjestön jäsenkokouksessa alettiin valmistella kaikille jäsenmaille yhteistä toimintastrategiaa kansainvälisten ohjelmien työn yhtenäistämiseksi eri puolilla maailmaa.

2005

LASTENSUOJELUN EDUNVALVOJATYÖ KÄYNNISTYY

Pelastakaa Lapset kehitti Suomeen lastensuojelun edunvalvojatoiminnan lastensuojelullisiin tilanteisiin, joissa lapsen huoltaja ei voi toimia puolueettomasti lapsen edun valvojana.

ULKOMINISTERIÖN KUMPPANIKSI

Pelastakaa Lapset sai ulkoministeriön kumppanuusjärjestöstatuksen.

2012

ALKAA KASVU LASTEN VALTAKUNNALLISEKSI DIGITURVAAJAKSI

Järjestö otti vastatakseen verkkonuorisotalo **Netarin** toiminnasta. Lapsille ja nuorille avattiin chat yksityisiin keskusteluihin. Verkossa tapahtuva laaja-alaisen nuorisotyön kehittämisen alkua.

2013

HUMANITAARISEN OSAAMISEN KASVU

Pelastakaa Lapset sai Euroopan unionin ECHO-kumppanuusstatuksen.

Tiukula-talon mosaiikkilattian kuvio on lasten suunnittelema.

2015

YKSI YHTENÄINEN PELASTAKAA LAPSET

Kansainvälisen Pelastakaa Lasten järjestöstrategia laajennettiin sovellettavaksi myös jäsenjärjestöjen kotimaisiin toimintoihin.

ALAIKÄISINÄ TURVAPAIKKAA HAKEVIEN MÄÄRÄ KASVAA

Turvapaikanhakijoita alkoi äkkiä saapua Suomeen aiemman muutaman sadan turvapaikanhakijan sijasta tuhansia joka kuukausi. Sotaa ja väkivaltaa pakenevia ihmisiä laskettiin maailmassa olevan arviolta yli 60 miljoonaa. Järjestö kykeni reagoimaan nopeasti perustamalla *Lapsiystävällisiä tiloja*, kansainvälisen kattojärjestön mallin mukaisesti, perheille ensiavuksi saapumispisteisiin ja avaamalla kaksi alaikäisyksikköä yksin saapuneille.

2020

KORONA PAKOTTAA KOLLEKTIIVISEEN DIGIAIKAAN

Koronapandemian alkaessa Pelastakaa Lapset oli jo digisosaalitehtävien uranuurtaja ja kasvoi nopeasti digisosaalitehtävien valtakunnalliseksi asiantuntijaksi. Korona-aikana järjestömme koulutti valtavan määrän sosiaalialan ammattilaisia etänä tehtävään verkkososaalitehtävien.

2022

VIISIVUOTINEN VUOSIRAPORTTI

Kädessäsi on järjestömme 100-vuotisen toiminnan juhluvuo- den vuosiraportti, josta selviää toimintamme kehittyminen ja vuoden saavutukset.

Tiina-Maria Levamo
johtajava erityisasiantuntija, lapsen oikeudet ja vaikuttamistyö, kotimaan ohjelma

Emmi Pakkala
erityisasiantuntija, vaikuttamistyö, kansainväliset ohjelmat

Lapsen oikeuksien johdonmukaista seurantaa yli hallituskausien

Vaikuttamistyön tavoitteena oli varmistaa lapsen oikeuksia johdonmukainen toteutuminen Suomessa ja EU:ssa. Vaikuttamistyötä tehtiin järjestön strategian ja siitä nousevien kotimaan ohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Vaikutimme vuoden alussa Suomelle annettaviin suosituksiin **YK:n** yleismaailmallisessa määräaikaistarkastelussa (*Universal Periodic Review UPR*) laatien YK:n ihmisoikeusneuvostolle järjestöraportin. UPR on valtioiden välinen vertaisarvioinnin mekanismi. Siinä kaikkien YK:n jäsenmaiden ihmisoikeustilannetta tarkastellaan noin viiden vuoden välein.

Valtion oman raportin lisäksi tarkastelussa on myös YK-järjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan lausuntoja sekä suullinen kuuleminen. Näiden suositusten pohjalta muut valtiot esittävät suosituksia tarkasteltavalle maalle. Seurasimme siten YK:n jäsenmailta Suomelle annettuja suosituksia, joissa painottuivat myös omat huomiomme lapsenoikeusloukkausten korjauksiksi esimerkiksi turvapaikanhakijalasten säilöönnoton osalta.

Järjestömme johti lapsi- ja perhejärjestöjen delegaatiota, joka luovutti YK:n lapsen oikeuksien komitealle YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen toimeenpanoa arvioivan suomalaisten lapsi- ja perhejärjestöjen rinnakkaisraportin syksyllä 2022. Suomi luovutti myös oman raporttinsa ja tulee saamaan seuraavalla hallituskaudella YK:n lapsen oikeuksien komitealta suosituksia lapsen oikeuksien edistämiseksi.

Lapsi- ja perhejärjestöt tapasivat vuoden aikana myös

ryhmän keskeisiä ministereitä ja viranhaltijoita, vaikuttaen näin vahvemmin asioiden esiin tuomiseen.

Valmistelimme järjestön eduskuntavaaliohjelman 2023. Edistimme sen tavoitteita tapaamalla päättäjiä ja osallistamalla erilaisiin kuulemis- ja keskustelutilaisuuksiin ja seminaareihin, joissa käytimme asiantuntija- ja kommenttipuheenvuoroja. Tapasimme myös ministeriöiden viranhaltijoita, ja tuimme omalta osaltamme kansallisen lapsistrategian toimeenpanoa. Seurasimme julkisen valtionhallinnon Lausuntopalvelussa avattuja lausuntopyyntöjä ja lausimme lapsia koskeviin pyyntöihin.

Toimimme aktiivisesti eri vaikuttamisverkostoissa. Osallistuimme **Lastensuojelun Keskusliiton Lapsi- ja perhepoliittisen** toimikunnan kokouksiin ja järjestön koordinoimaan *Anna ääni lapselle* -eduskuntavaalikampanjan suunnitteluun. Laadimme seuraavalle hallituskaudelle hallitusohjelmatavoitteita **Ihmisoikeusliiton** koordinoimassa perus- ja ihmisoikeuksia ajavassa verkostossa.

Olimme mukana suunnittelemassa ja tukemassa **ITLAn Samalta viivalta** -hankkeen *Valoisat* -nuorten ryhmän vaikuttamiskampanjaa. Tapasimme päättäjiä, asiantuntijoita ja kumppaneita *Suomi Areena* -vaikuttajatapahtumassa. Edistimme omalta osaltamme lapsiasiavaltuutetun työtä. Osallistuimme yhdenvertaisuusvaltuutetun tapaamiseen pohtien, miten hän voisi tehdä järjestöjen kanssa yhteistyötä naisiin kohdistuvan väkivallan raportin tehtävässä.

Olimme säännöllisesti yhteydessä suomalaisiin päättäjiin Euroopan parlamentissa, ja tapasimme heitä loppuvuodesta Brysselissä. Seurasimme suomalaisten päättäjien työtä eduskunnassa ja Euroopan neuvoston parlamentaarissa yleiskomiteassa.

Kaikki lapset tarvitsevat turvallisen lapsuuden

Vaikuttamistyön tavoitteena oli vahvistaa ohjelman tuloksellisuutta saamalla aikaan pysyviä muutoksia politiikkatasolla lasten oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi.

Vuonna 2022 työtä tehtiin erityisesti kolmen pitkäaikaisen päätavoitteen saavuttamiseksi.

- 1) Sosiaaliturvan vahvistamiseksi kehityspolitiikassa lapsiköyhyyden aiheuttaman eriarvoisuuden vähentämiseksi.
- 2) Lasten suojelun vahvistamiseksi humanitaarisissa tilanteissa ja konflikteissa.
- 3) Suomen kehitysyhteistyörahoituksessa, jonka leikkauksia vastaan teimme yhdessä muiden järjestöjen kanssa erittäin tiivistä työtä niin kevään kehysriihen kuin syksyn budjettineuvotteluiden aikaan.

Lasten mahdollisuus käydä koulua oli läpileikkaava tavoite kaikissa toiminnoissamme.

Sosiaaliturva tukee kehittyvissä maissa lapsen ja hänen perheensä perustarpeita, jotka ovat lähtökohtana lasten koulukäynnin mahdollistumiselle.

Edistimme tavoitteitamme järjestämällä erilaisia yleisötilaisuuksia, esittämällä lukuisia asiantuntijapuheenvuoroja erilaisissa tapahtumissa, seminaareissa ja valtionhallinnon kuulemistilaisuuksissa, mielipidekirjoituksin, kannanotoin ja lausunnoin sekä osallistamalla aktiivisesti erilaisten verkostojen toimintaan.

Tapasimme erittäin aktiivisesti poliitikkoja ja viranhaltijoita kertoen näkemyksemme 2023 eduskuntavaaleihin. Esiin nousi maakohtaisista lapsen oikeuksien rikkomuksista erityisesti Afganistan, Jemen ja Syyria sekä tietysti Ukraina.

Suurin onnistumisemme tapahtui Sambiassa, jossa 20 vuotta luonnoksena ollut ”lasten laki” hyväksyttiin vihdoin maan parlamentissa. Pelastakaa Lapset on tukenut lain valmistelua monin tavoin ja periksiantamattoman, pitkäaikaisen vaikuttamisen tulos on merkittävä parannus kaikkien Sambian lasten asemaan. Laki sisältää kirjauksia monista vakavista lapsenoikeusrikkomuksista, kuten silpomisesta ja lapsiavioliitoista.

Pelastakaa Lapset tavoitti 48,8 miljoonaa lasta vuonna 2022

Pelastakaa Lapset on sitoutunut tekemään työtä sen puolesta, että jokaisen lapsen oikeuksia kunnioitetaan ja kaikki saisivat elää, kasvaa ja oppia turvassa. Arvioimme onnistumistamme sillä, kuinka lasten kohtelu on parantunut ja miten olemme saaneet aikaan välittömiä ja pysyviä parannuksia heidän elämäänsä. Tavoitimme työllämme suoraan lähes 49 miljoonaa lasta.

Välillisesti apumme tavoitti

69 miljoonaa lasta

maailmalla.

Tavoitimme työllämme kaikkiaan

117 miljoonaa ihmistä

eri puolilla maailmaa.

Lasten nimet muutettu henkilöllisyyden suojelemiseksi

KUVAT PELASTAKAA LAPSET

JEMEN

NOOR SAI HOITOA ALIRAVITSEMUKSEEN

■ Imeväisikäinen Noor oli vakavasti aliravittu, kunnes sai apua Pelastakaa Lasten terveystieteiltä. Reilun vuoden ikäisenä Noor on täysin toipunut. Hän jaksaa leikkiä ja on ryhtynyt jo puhumaan.

Autamme konfliktista ja muista kriiseistä kärsiviä lapsia saamaan terveydenhoitoa, ruokaa, puhdasta vettä sekä mahdollisuuksia oppimiseen.

Jemenissä tavoitimme yhteensä
1 121 011 lasta sekä 772 186 aikuista.

SUDAN

FAYZA, MARWA, AZZA JA RAWAA SAIVAT TUKEA KOULUTUKSEEN

■ "Unelmani on tulla lääkäriksi isona", kertoo Rawaa, kuvan punahuivinen tyttö. Pelastakaa Lasten oppimiskeskuksessa tytöt ovat saaneet tarvittavia tietoja ja taitoja voidakseen aloittaa koulun tai jatkaa keskeytynyttä koulunkäyntiään.

Sudanissa edistämme muun muassa lasten pääsyä kouluun, jaamme oppimateriaaleja, annamme opettajille täydennyskoulutusta ja tuemme koulujen kunnostustöitä.

Sudanissa tavoitimme 1 520 227 lasta
sekä 606 285 aikuista.

NEPAL

YAMIA SAI SYNTYMÄTODISTUKSEN

■ Autoimme isoäitinsä luona elävää 3-vuotiasta Yamiaa saamaan syntymätodistuksen sekä hänelle kuuluvaa lapsiavustusta. Lisätulojen turvin isoäiti voi ostaa pojalle ravitsevaa ruokaa ja uusia vaatteita sekä pitää pojan varhaiskasvatuksessa.

Nepalissa edistämme ahdingossa elävien lasten ja perheiden pääsyä heille kuuluviin sosiaaliturvan ohjelmiin ja palveluihin. Samalla tuemme viranomaisia kehittämään sosiaaliturvaa aiempaa lapsilähtöisemmäksi.

Nepalissa tavoitimme 356 349 lasta sekä
1 436 639 aikuista.

SUOMI

YSTÄVÄN TUELLA AIKUISUUTEEN

■ Julia, 20, sai oman tukihenkilön kymmenvuotiaana. Lapsena tukihenkilö tarjosi enemmän kaikkea kivaa, mutta teinivuosien haasteissa luottamus ja puheystävyyden muodostivat yhä jatkuvan ystäväyden perustan.

"Sain paljon lisää itseluottamusta ja itsetuntemusta näiden vuosien ansiosta, jotka jaoin tukihenkilöni kanssa", sanoo Julia.

1 148 lasta tai nuorta sai Pelastakaa Lasten kautta tukisuhteen.

58 584 LASTA
TOIMINTAMME PIIRISSÄ
VUONNA 2022
KOTIMAASSA

13 088 LASTA SAI TUKEA EVÄITÄ ELÄMÄLLE -OHJELMASTA

10 867 lasta sai ruoka-apua
1 891 lasta sai harrastustukea
270 lasta sai oppimateriaalitukea
60 lasta sai mentorointia

AIKUISET LASTEN TUKENA

1 148 lapsella tukiperhe tai tukihenkilö
405 lapsella sporttikummi
237 lasta lomakotitoiminnassa

NETTIVIHJE VASTAANOTTI

33 296 vihjettä lapsiin kohdistuvaa
seksuaaliväkivaltaa sisältävästä
materiaalista

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN KOHTAAMISIA

22 531 lasta paikallisyhdistysten tapahtumissa
13 060 lasta Netarin ja digituen palveluissa
4 000 lasta Perheentalojen toiminnassa
959 lasta Lapsiystävällisissä tiloissa
308 lasta pakolaistyössä

Tuotot ja kulut

Toimintavuosi 2022 oli poikkeuksellisen voimakkaan kasvun aikaa.

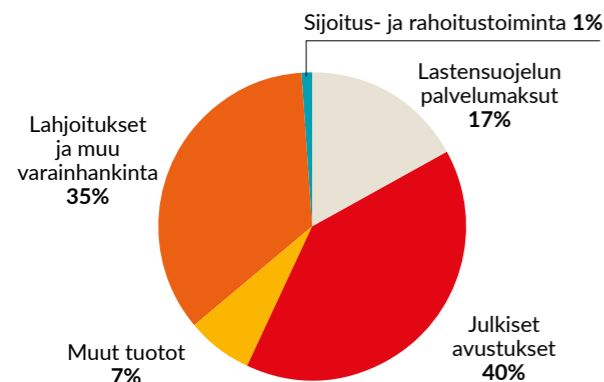
Kokonaistuotot olivat 64,7 miljoonaa euroa, verrattuna 43,8 miljoonaan euroon vuonna 2021. Tuottojen kasvuun vaikutti etenkin varainhankinnan tuottojen kasvu ja kansainvälisten ohjelmien saamien julkisten rahoitusten kasvu.

Järjestön kokonaiskulut vuonna 2022 olivat 61,2 miljoonaa euroa verrattuna 43,9 miljoonaan vuonna 2021.

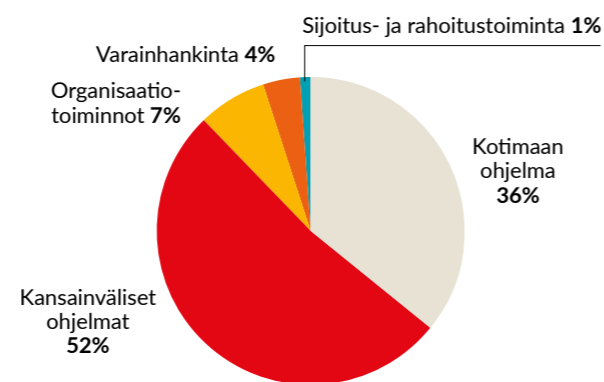
KOKONAISTUOTOT JA -KULUT

KOKONAISTUOTOT		
Lastensuojelun palvelumaksut		10 949 445,74
Julkiset avustukset		26 119 486,58
Muut tuotot		4 640 107,22
Lahjoitukset ja muu varainhankinta		22 547 655,77
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		440 712,35
Kokonaistuotot		64 697 407,66
KOKONAISKULUT		
Varsinaisen toiminnan kulut	Kotimaan ohjelma	22 178 237,40
	Kansainväliset ohjelmat	31 723 670,31
	Organisaatio- ja toiminnat	4 228 960,49
Varainhankinnan kulut	Varainhankinta	2 588 442,35
	Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut	525 680,49
		61 244 991,04

Kokonaistuotot 64,7 M€

Kokonaiskulut 61,2 M€

Kolmivuotisen strategiakauden päätös

Vuosi 2022 oli Pelastakaa Lapsille kolmivuotisen strategiakauden päätösvuosi. Toteutimme ohjelmastrategiamme pääteemoja niin Suomessa kuin maailmalla. Strategia ohjaa meitä kohti vuoden 2030 globaaleja tavoitteita, joiden mukaan yksikään alle 5-vuotias lapsi ei kuole syihin, jotka ovat ehkäistäviä, kaikki lapset ovat laadukkaassa perusopetuksessa, ja lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ei suvaita missään päin maailmaa.

Yksi vuonna 2022 päättyneen strategiakauden tavoitteista oli varmistaa, että lapset ja nuoret saavat oikea-aikaisesti tarvitsemiaan palveluja. Vaikutimme esimerkiksi julkisten palveluiden rahoitukseen liittyvissä asioissa ja kehitimme omia palveluitamme.

Lasten osallisuuden vahvistuminen omassa toiminnassamme ja laajemmin yhteiskunnassa oli myös yksi strategiakauden keskeistä tavoitteista. Edistimme erityisesti palautteen keräämistä lapsilta erilaisin menetelmin sekä pilotoimme erilaisia nuorten ryhmämalleja toiminnan kehittämisen tukena.

Pyrimme järjestelmällisesti vaikuttamaan myös siihen, että niin Suomi kuin koko maailma on lapsille turvallisempi paikka elää. Työskentelimme erityisesti lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisemiseksi.

Kehitysyhteistyömaissamme tuimme yhteisötason lasten suojelumallien kehittämistä ja laajaa käyttöönottoa.

Koronakriisi ja talouskriisi osuivat strategiakaudelle ja vaikuttivat heikentävästi lasten ja nuorten hyvinvointiin. Ulkoisista haasteista huolimatta onnistuimme hyvin vaikuttamistyössämme erityisesti yhdenvertaisen kasvun ja kehityksen takaamisen osalta.

Järjestön näkyvyys ja tunnettuus vahvistuivat strategiakauden aikana yli tavoitteiden onnistuneella media- ja muulla viestintätyöllä sekä useilla onnistuneilla yhteiskampanjoilla.

Varainhankinnan kasvu oli yksi strategiakauden suurista onnistumisista. Onnistuneen varainhankinnan ja instituutiolaisten rahoittajiemme ansiosta pystyimme tukemaan yhä useampaa lasta strategiakauden päätösvuonna.

Pelastakaa Lapset ohjelmastrategia 2020–2022

Lahjoittajilta ennätysellinen tuki hädänalaisille lapsille

Ukrainan sota nosti ihmisten ja yritysten auttamishalun ennätyselliselle tasolle. Järjestö sai suomalaisilta huikeat, yli 7 miljoonaa euroa avustustoimintansa laajentamiseen Ukrainassa ja lähialueilla. Ukrainan kriisin kerrannaisvaikutukset vaikuttivat myös lapsiperheiden arkeen kotimaassa ja maailman hauraimmissa valtioissa. Suomalaiset lahjoittajat osoittivat vuoden aikana ennätysellisen vahvaa välittämistä lapsista niin Suomessa kuin maailmalla.

Vuonna 2022 Ukrainan sota järkytti koko Suomea. Ukrainassa asuvien ja sieltä pakenevien lasten ja perheiden avuntarve kasvoi valtaiseksi. Sodan kerrannaisvaikutukset, kuten inflaatio ja hintojen nousu, vaikuttivat lasten ja perheiden elämään maailmanlaajuisesti. Näinä haastavina aikoina suomalaisten ihmisten, yritysten ja säätiöiden hyvä tahto ja auttamishalu kasvoivat entistä vahvemmiksi. Kiitämme syvästi jokaista lahjoittajaamme vuonna 2022 osoitetusta valtaisasta tuesta kaikkein heikoimmassa asemassa oleville lapsille.

Varainhankinnan kokonaistuotot vuonna 2022 olivat ennätyselliset yli 22,5 miljoonaa euroa, joka on 35 prosenttia koko järjestön kokonaistuotoista. Lahjoitukset tavoittivat avun tarvitsijat tehokkaasti: vuonna 2022 rahankeräyskulumme olivat 13,7 prosenttia. Rahankeräyskuluilla katetaan rahankeräysten toteuttamisesta, tiedottamisesta ja muusta lahjoittajahankinnasta aiheutuvat suorat kulut.

Vuoden 2022 aikana yli 10 000 uutta kuukausilahjoittajaa liittyi joukkoomme. Kuukausilahjoittajat ja kummit ovat työmme jatkumisen elintärkeä tukipilari, he tukivat työtämme kotimaan ja maailman hädänalaisten lasten auttamiseksi vuoden 2022 aikana yhteensä lähes 4,4 miljoonalla eurolla.

LAHJOITTAJAT ENNÄTYKSELLISESTI UKRAINAN LASTEN TUKENA

24. helmikuuta 2022 alkanut Ukrainan sota nosti yksityishenkilöiden, yritysten ja säätiön auttamishalun ennätyselliselle tasolle. Ukrainassa vuodesta 2014 alkaen toiminut järjestömme sai vuoden aikana suomalaisilta yli 7 miljoonaa euroa avustustoimintansa laajentamiseen Ukrainassa ja lähimaissa, jonne lapsiperheet Ukrainasta pakenevat. Ennätysellisen Ukrainan hätäapukeräyksen toteutukseen osallistui

talkoohengessä laaja joukko mediakumppaneita, vaikuttajia, yrityksiä ja yksityishenkilöitä.

Pelastaa Lasten Ukrainan humanitaariseen työhön kerättiin varoja lukuisilla konserteilla, suurimpana ja näyttävimpänä Ylen *Apua Ukrainaan - Suuri tukikonsertti*, joka tavoitti yli 1,5 miljoonaa katsojaa Suomessa ja esitettiin myös Ukrainassa.

Varoja järjestölle erilaisin konsertein olivat keräämässä myös muun muassa Tuure Kilpeläinen ja Kaihon Karavaani, Saara Aalto ja Julia Korkman bändinsä kanssa.

LAULU RAKKAUDESTA 100-VUOTIAAN JÄRJESTÖN TUKIJOILLE

Pelastakaa Lapset toteutti 100-vuotisjuhlavuotensa näyttävänä avauksena *Laulu rakkaudelle - Pelastakaa Lapset 100 v. -erikoisjakson*. Tunteikkaan ohjelman aikana yllätettiin ja kiitettiin järjestön työtä eri tavoin tukeneita henkilöitä ja näytettiin katsojille järjestön pitkäjänteisen työn valtaisa merkitys.

MTV3-kanavalla 20.3.2022 ensiesityksensä saanut ohjelma tavoitti lähes 700 000 ihmistä. Ohjelma käynnisti järjestön juhlavuoden kampanja, jonka aikana lukuisat vapaaehtoiset, lahjoittajat ja yrityskumppanit liittyivät mukaan kansalaisjärjestön toimintaan. Pelastakaa Lasten juhlavuoden suojelijana toimi tasavallan presidentin puoliso Jenni Haukio. *Laulu rakkaudelle* -ohjelman myötä juhlavuoden lähettilääksi nousi Marja Hintikka.

ANNA LAHJAKSI TULEVAISUUS -JOULUKERÄYKSELLÄ TUKEA KOTIMAAN LAPSILLE

Anna lahjaksi tulevaisuus -joulukeräyksellä haastoimme suomalaiset auttamaan vähävaraisissa perheissä eläviä ja syrjäytymisvaarassa olevia lapsia ja nuoria kotimaassa. Joulun nosti esiin ihmisten hyvän tahdon ennätysellisellä tavalla - yksityishenkilöt ja yritykset lahjoittivat yhteensä yli 2,9 miljoonaa euroa kaikkein heikoimmassa asemassa olevien lasten tukemiseen. Valtaosa joululahjoituksista kohdennettiin kotimaahan ehkäisemään lasten eriarvoistumista ja syrjäytymistä. Kotimaan lasten lisäksi joululahjoituksin muistettiin myös erityisesti Ukrainan lapsia.

Järjestömme pystyy joululahjoitusten turvin tarjoamaan kotimaan lapsille ja perheille juuri sitä apua, mitä he eniten tarvitsevat. Järjestö jakaa lahjoitusvaroihin turvautuen muun muassa harrastustukea ja ruokalahjakortteja vähävaraisille lapsiperheille. Lahjoituksilla on myös keskeinen merkitys sille, että järjestö voi tarjota lapsille ja nuorille matalan kynnyksen keskustelutukea Netari-verkkonuorisotalossa ja tarjota lapsiperheiden tueksi sporttiikummeja, tukihenkilöitä ja tukiperheitä.

Ylen Apua Ukrainaan - Suuri tukikonsertti tavoitti Yle TV1:ssä 12.3.2022 yli 1,5 miljoonaa katsojaa. Mukana konsertissa olivat Pelastakaa Lapset, Kirkon Ulkomaanapu, Suomen Punainen Risti ja UNICEF.

MTV

Laulu rakkaudelle - Pelastakaa Lapset 100 v. -erikoisjaksoissa esiintyivät Suvu Teräsniiska, CMX, Laura Närhi, Samuli Putro, Elastinen, Rajaton ja Jukka Poika. Yllätettävien penkkiin istuivat Pelastakaa Lasten pitkäaikaisista lahjoittajista näyttelijä Jarno Laasala, Kari Väänänen ja Laura Malmivaara.

Vain elämää -artistit Mikko Alatalo, Erika Vikman, Pete Parkkonen, Tommi Läntinen, Yona, Jyrki 69 ja Meiju Suvas toimivat Anna lahjaksi tulevaisuus -joulukeräyksen lähettäjinä.

Osana joulukeräystä toteutimme kolmatta vuotta peräkkäin *Vain elämää: Pelastakaa Lapset* -jakson yhteistyössä **Nelonen Median** ja *Vain elämää* -tuotantotiimin kanssa. Jakson aikana suomalaiset pääsivät näkemään apumme monipuolisen merkityksen kotimaamme lasten ja nuorten elämässä. Ohjelman ensiesityksen ja uusintojen myötä lähes 2 000 ihmistä ilmoittautui mukaan järjestön pitkäjänteiseksi kuukausilahjoittajaksi ja vapaaehtoiseksi, ja lukuisat yritykset ja yksityishenkilöt tekivät kertalahjoituksia. **Halpahalli** oli mukana tukemassa ohjelmayhteistyötä.

Globe Hopen Valoa Ukrainalle -kangaskassin tuotot ohjattiin Pelastakaa Lasten kautta Ukrainaan.

APUA LAPSILLE MAAILMAN HAURAIMMISSA MAISSA

Ukrainan sodan kerrannaisvaikutukset, kuten viljan hinnan nousu, kurittivat erityisesti maailman köyhimpiä maita. Tilanne kärjistyi erityisesti itäisessä Afrikassa, jossa ilmastokriisiin seurauksena oli jo aiemmin menetetty satokausia toisensa perään, sekä monivuotisista konflikteista kärsivissä maissa, kuten Jemenissä, Syyriassa ja Afganistanissa. Suomalaiset lahjoittajat osoittivat vuonna 2022 vahvaa tukeaan Pelastakaa Lasten työlle maailman pahimmilla kriisialueilla.

Järjestön humanitaarisen avun kohteista eniten lahjoituksia tehtiin Ukrainaan. Järjestön muista humanitaarisen avun kohteista lahjoittajat osoittivat vahvaa tukeaan erityisesti Itä-Afrikkaan, Jemeniin, Syyriaan ja Afganistaniin. Humanitaarisen avun kohteissa lahjoittajien tuella jaetaan muun muassa ruokaa ja puhdasta vettä, turvataan lasten terveydenhuolto, koulutus ja suojelu, annetaan psykososiaalista tukea sekä jaetaan lapsiperheille käteisapua.

Vuoden 2022 aikana lahjoituksilla oli myös keskeinen merkitys sille, että järjestö pystyi ylläpitämään pitkäjänteistä kehitysyhteistyötä lapsiköyhyyden, koulutuksen ja lastensuojelun

parissa. Lahjoitusten turvin lapsia tuettiin pitkäjänteisissä hankkeissamme muun muassa Burkina Fasossa, Intiassa, Nepalissa, Somaliassa ja Sudanissa.

YRITYKSILTÄ ENTISTÄ VAHVEMPI TUKI LAPSILLE

Vaikka vuosi 2022 haastoi useita suomalaisia yrityksiä, osoittivat yritykset vuoden aikana entistä vahvempaa tukeaan lasten auttamiseksi. Yritykset lähtivät ennätyksellisellä nopeudella Ukrainan lasten tueksi heti sodan eskaloitumisen jälkeen.

Käynnistimme **Valion** kanssa kolmivuotisen yhteistyön Ukrainan sodasta kärsivien lasten auttamiseksi. Pitkäaikaisen lakiasiainkumppanimme **Roschierin** tuki Ukrainan sodasta kärsiviä lapsiperheitä lahjoituksella ja pro bono -yhteistyöllä. Tuotemyyntiyhteistyötä toteutimme **Globe Hopen** kanssa "*Valoa Ukrainalle*" -kangaskassien myynnillä.

Hanna Markkula-Kivisilta ottamassa vastaan Lidl asiakaskaiden pullonpalautusauto- maateilla tekemät lahjoitukset Lidlin toimitusjohtajalta Nicholas Pennaselta. Lahjoitusten yhteissummaksi kertyi lähes 330 000 euroa.

Ukrainan lapsia tuki useampi tuhat yritystä, mukana muun muassa **DNA**, **Pohjola Rakennus**, **Secto Automotive**, **Telia** sekä **VR-Yhtymä**.

Yritysten tuki säilyi vuoden aikana erittäin vahvana kotimaan syrjäytymisvaarassa oleville ja vähävaraisissa perheissä eläville lapsille. Kotimaan työhön saimme tukea tuotemyyntikampanjoiden kautta, joita tehtiin **ALG:n**, **Essity Liberon** sekä **Unileverin** kanssa. Kotimaan toimintaamme tukivat myös lukuisat muut yritykset, muun muassa **Image Wear**.

PITKÄJÄNTEISTÄ YRITYSYHTEISTYÖTÄ LASTEN HYVÄKSI NIIN KOTIMAASSA KUIN MAAILMALLA

Kaikissa Suomen **Lidl**-myymälöissä oli koko vuoden ajan mahdollisuus lahjoittaa pullopalautus *Eväitä Elämälle* -ohjelmaan, jolla tuetaan vähävaraisten perheiden lasten harrastamista ja opiskelua. Vuoden aikana Lidlin asiakkaat lahjoittivat lapsiperheiden tukemiseen lähes 300 000 euroa.

Pitkäjänteinen asiantuntijayhteistyö lapsen oikeuksien edistämiseksi ja lasten suojelemiseksi digitaalisessa maailmassa jatkui. Keväällä 2022 avasimme Digitaalisen lapsuuden osaamiskeskuksen – **Kiditalin**. Suomalaisen viidesluokkalaisten ja heidän opettajiensa digiturva- ja hyvinvointitaitoja

Rajastanilaisen perheen lapset pääsivät takaisin kouluun Fortumin tuella.

vahvistavaa *Huippula*-palvelua pilotoitiin kouluissa **Opetushallituksen** sisältöihin pohjaten. Yrityskumppaneina Kiditalissa ovat mukana **Accenture**, **Gigantti**, **Microsoft** ja **Telia**, sekä asiantuntijakumppaneina **Mannerheimin Lastensuojeluliitto**, **Mediakasvatusseura** ja **Edita**.

Athensmed aloitti viisivuotisen yhteistyön tukeakseen hädänalaisia lapsia Sudanissa. Tuki kohdistuu liikkuville terveydenhoitoklinikoille, joiden avulla lapset saavat ravintoa, rokotuksia ja elintärkeää hoitoa. Lisäksi tuki käytetään vahvistamaan paikallisten sairaaloiden toimintaa, koulutetaan lisää työntekijöitä ja vapaaehtoisia, sekä edistetään perheiden ja yhteisöjen tietoutta.

Fortumin kaksivuotisen hankekumppanuuden avulla varmistettiin, että koronakriisistä kärsineet lapset ja kaikista heikoimmassa asemassa olevat perheet saavat heille elintärkeitä palveluita sekä tukea Intian Rajastanissa. Autoimme lapsiperheitä pääsemään sosiaaliturvan piiriin, samaan tukea kouluun palaaville lapsilleen, sekä tuimme yhden tai molemmat vanhemmat menettäneitä lapsiperheitä muun muassa tarjoamalla psykososiaalista tukea ja tukea vanhemmuuteen.

Ramirent Finland lahjoitti osan *RamiTurva*-palvelun kampanjatuotoista toimintoihimme maailmanlaajuisesti. Aloitimme vuonna 2022 pitkäaikaisen yhteistyön Pohjoismaisen **Nordic Leisure Travel Group (NLTG)** kanssa, johon kuuluu mm. Suomessa toimiva **Tjäreborg**. Yhteistyöllä Tjäreborg tukee turvallista lapsuutta maailmanlaajuisesti sekä parantaa tietoisuutta lapsen oikeuksista omassa liiketoiminnassaan sekä asiakaskuntansa keskuudessa.

S-ryhmän kanssa työstimme selvitystä naisten ja lapsen oikeuksiin liittyvistä kysymyksistä sekä perheystävällisyydestä työpaikoilla tekstiilien valmistuksessa Bangladeshissa. Selvitys julkaistaan keväällä 2023.

Liiketoimintaa ohjaavat lapsenoikeusperiaatteet (*Children's Rights and Business Principles*) täyttivät kymmenen vuotta vuonna 2022. Periaatteiden tavoitteena on saattaa lasten oikeudet yritysten liiketoiminnan ja vastuullisuusstrategian ytimeen ja ohjata yrityksiä arvioimaan toimintansa vaikutuksia lapsiin. Edistimme lapsen oikeuksia liiketoiminnassa ja yritysyritystä myös yritysverkostojemme kautta, mukaan lukien **FIBS**, **FINGO** ja **YK:n Global Compact**.

ANNA LAHJAKSI TULEVAISUUS -JOULUKERÄYKSESSÄ MUKANA ENNÄTYKSELLISEN MONTA YRITYSLAHJOITAJAA

Yritykset olivat erittäin merkittävässä roolissa myös loppuvuoden Anna lahjaksi tulevaisuus -joulukeräyksessä tarjoamalla tukeaan kotimaan vähävaraisten perheiden ja syrjäytymisvaarassa oleville lapsille ja nuorille. Useat yritykset muistivat joulun aikaan myös hädänalaisia lapsia ja perheitä erityisesti Ukrainassa.

Joulunajan pitkäjänteinen yhteistyö jatkui tavaraloketju **Stockmannin** kanssa, joka toteutti kuluttajille suunnatun näyttävän lahjoituskampanjan kassapisteillään sekä verkko-kaupassaan. Jouluna tukea antoi hyvin laaja joukko yrityksiä muun muassa **Are**, **Farmania**, **Lähi-Tapiola**, **Svea Bank**, **Telia**, **Ukitig**, **UPM** ja **Wärtsilä**.

SÄÄTIÖIDEN TUKI ENTISTÄ VAHVEMPAA JA MONIPUOLISEMPAA

Linnanmäen Huvipuistoa ylläpitävä Lasten Päivän Säätiö lahjoitti vuonna 2022 upeat 4 miljoonaa euroa kuudelle säätiön kuuluvalle lastensuojelujärjestölleen. Pelastakaa Lapset on yksi Lasten Päivä Säätiön kuudesta perustajajäsenestä.

Pelastakaa Lapset jatkoi yhteistyötään **Google**-säätiön kanssa julkistamalla vuoden 2022 lopussa uuden mittavan avauksen. Säätiön miljoonan dollarin tuella käynnistettiin kaksivuotinen yhteispohjoismainen *Digital Citizenship* -ohjelma, jonka tavoitteena on parantaa lasten, heidän huoltajiensa ja opettajien digitaalisia kansalaistaitoja, edistää avunsaantia digitaalisissa kanavissa, sekä ennaltaehkäistä lasten digitaalisissa ympäristöissä kohtaamia haittoja.

Nenäpäiväsäätiön tuella toteutettiin vuonna 2022 Burkina Fasossa lasten turvallista, osallistavaa ja laadukasta koulutusta sekä lastensuojelun parantamista, erityisesti tyttöjen seksuaaliväkivallan poistamista. Konfliktien ja koronapandemian takia kymmenet tuhannet lapset jäivät vaille koulutusta koulujen sulkeutuessa. Tuen avulla pystyttiin järjestämään epävirallista koulutusta sekä lisäämään tietoisuutta koulutuksen merkityksestä.

Brita Maria Renlund -säätiö myönsi merkittävän rahoituksen Pelastakaa Lasten *Huippula*-palvelulle, jotta sitä voidaan tarjota kaikkien ruotsinkielisten viidesluokkalaisten mediakasvatuksen tueksi. Lisäksi säätiö tuki Pelastakaa Lasten avustustyötä Ukrainassa.

Greta Maria Lindblom -säätiön monivuotisen tuen kohteena oli Norsunluurannikko, jossa säätiön tuella edistettiin lasten hyvinvointia ja suojelua, muun muassa poistamalla lapsiyötä maatalousvaltaisissa yhteisöissä ja turvaamalla lapsille pääsy kouluun sekä saattamalla perheitä turvaverkkojen piiriin.

Yhteistyö **Eva af Heurlin** 'n muistorahaston kanssa jatkui vuonna 2022 kotimaan syrjäytymisvaarassa olevien lasten tukemiseksi. Saimme tukea myös muun muassa seuraavilta säätiöiltä: **Eileen Starckjohann** ja **Thelma Starckjohann -Bruun Säätiö**, **Olvi-säätiö**, **Rantapolku-säätiö sr.**, **Urheilupistosäätiö** ja **Urlus säätiö sr.**

TESTAMENTTILAHJOITAJILLA VAHVA TAHTO TURVATA LASTEN TULEVAISUUS

Saimme vuoden aikana ennätyskellisen suuren määrän testamenttilahjoituksia. Testamenttilahjoituksia oli kappalemääräisesti aiempia vuosia enemmän ja järjestön työlle testamentattujen lahjoitusten yhteissumma ylitti ennätyskelliset 3,7 miljoonaa euroa. Testamenttien kautta haluttiin turvata lasten tulevaisuus niin kotimaassa kuin maailmalla. Toteutamme äärimmäisellä kiitollisuudella ja kunnialla jokaisen henkilön viimeisen tahdon lasten ja nuorten hyväksi.

KOTIMAAN TOIMINTA

Riitta Hyytinen
kotimaan ohjelman johtaja

Isoina teemoina väkivallattomuus ja yhdenvertaisuus

Toimintamme tavoitteena oli ohjelmastrategian mukaisesti varmistaa, että lapset ja nuoret saavat oikea-aikaisia palveluita ja heidän oikeutensa osallisuuteen toteutuu. Erityisesti pyrimme vaikuttamaan lapsiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseen ja eriarvoisuuden vähentämiseen.

Vuonna 2022 kotimaan ohjelmatyö jaettiin kahteen päätoimintaan, järjestölähtöiseen palveluliiketoimintaan ja ohjelmatyöhön.

Palveluliiketoimintaa toteutettiin aluepalveluissa ja palveluyksiköissä.

Ohjelmatyö piti sisällään kansalaistoiminnan ja valmiustyön sekä kehittämistoiminnan ja ehkäisevän työn.

Kotimaan ohjelmakokonaisuudessa työskenteli yli 200 ammattilaista.

PALVELUTOIMINTA

Aluepalveluissa ja palveluyksiköissä toteutimme laadukasta järjestölähtöistä palveluliiketoimintaa, jolla on SHQS-laaduntunnustus. Myimme kunnille laitosmuotoisia sekä perhehoitona toteutettavia sijaishuoltopalveluita, perhekuntoutusta, tukiperhetyötä, adoptiionvontaa, lastensuojelun edunvalvontatoimintaa ja erilaisia asiantuntijapalveluita.

Vuotta 2022 leimasi vahvasti kuntien valmistautuminen hyvinvointialueille siirtymiseen. Palvelutoiminnassa seuraisimme aktiivisesti hyvinvointialueiden palvelustrategioiden valmistumista ja osallistuimme näiden valmisteluissa järjestöyhteistyöhön. Tulevien hyvinvointialueiden kanssa neuvottelimme tulevista sopimuksista.

OHJELMATYÖ

Ohjelmatyön kokonaisuus on sisällöllisesti laaja ja sitä toteutetaan sekä pysyvänä toimintana että erilaisina kehittämishankkeina. Rahoitus toiminnalle tulee erilaisilta institutionaalisilta rahoittajilta, säätiöiltä ja lahjoitusvaroista.

Toimintavuonna 2022 ohjelmatyö keskittyi erityisesti seitsemään teemaan:

- 1) pakolaisuuteen ja liikkeellä oleviin lapsiin
- 2) valmiustyöhön ja lapsiin kriiseissä
- 3) lapsiköyhyyteen ja eriarvoisuuteen
- 4) lasten digitaaliseen hyvinvointiin
- 5) lapsiin netissä kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan
- 6) lasten osallisuuteen
- 7) lapsiperheiden varhaiseen tukeen

Ukrainan sodan myötä varsinkin lapset kriiseissä- ja lapsiköyhyys -teemat olivat erityisen isossa roolissa. Vuoden aikana kehitimme voimakkaasti ohjelmatyön temaattista kohdentamista ja pystyimme näin vielä aiempaa paremmin keskittämään työtä eniten tukea tarvitseville lapsille.

VAIKUTTAMISTYÖ

Kotimaan ohjelman asiantuntijat tekivät läpi vuoden yhteistyötä myös vaikuttamistyön kanssa. Pääsimme lausumaan ja ottamaan kantaa kulloinkin ajankohtaisiin lapsen oikeuksia koskeneisiin kysymyksiin.

Loppuvuosi oli vahvaa poliittista vaikuttamistyön aikaa, sillä pyrimme vaikuttamaan puolueiden vaaliohjelmien painopisteisiin ja siihen, että lapsen oikeudet olisivat myös puolueiden ja poliitikkojen tärkeä prioriteetti.

Koko maata palvelevat aluetoimistot

Laadukkaita lastensuojelupalveluita ympäri Suomen

Viisi aluetoimistoamme tarjosivat ostopalveluina kunnille ja kuntayhtymille eri puolilla Suomea tukiperhetoiminnan, perhehoidon ja adoptiionvontan palveluja. Aluepalvelumme ovat saaneet SHQS laadunhallintajärjestelmän mukaisen laaduntunnustuksen.

TUKIPERHETOIMINTA

Tukiperhetoiminta oli palveluistamme suurin. Säilytimme asemamme tukiperhepalveluiden tarjoajina muihin yksityisiin palveluntuottajiin nähden, vaikka kilpailu tukiperheistä kiristyi kaikkialla Suomessa.

Vuonna 2022 vahvistimme ammatillista tukiperhetoimintaamme, jota tarjosimme niille lapsille, joilla on erityisiä haasteita elämässään terveydentilan tai elämäntilanteen vuoksi. Uudistimme ammatillisen tukiperhetoiminnan valmennusta, jotta perheet olisivat vielä paremmin valmentautuneita vastaanottamaan erityistä tukea tarvitsevan lapsen. Ammatillisen tukiperheen toisella vanhemmalla täytyy olla kasvatusta, terveys- tai sosiaalialan ammatillinen koulutus. Ammatillisten tukiperhesuhteiden määrä kasvoi edellisvuodesta.

PERHEHOITO

Pelastakaa Lapsissa lähdimme rohkeasti jalkauttamaan systeemin työmallin soveltuvuutta perhehoitoon. Systeemin työmalli on levinnyt laajasti lastensuojelun sosiaalityöhön. Työskentelyn ytimessä on kunnioittava, keskustelevalle ja ratkaisukeskeinen vuorovaikutus. Työn lähtökohdaksi on koko perheen ja erityisesti lapsen tai nuoren kokemukset.

Koulutimme kaikki perhehoidon työntekijät systeemin työmallin osajiksi. Systeemin työote tuntuu istuvan hyvin perhehoitoon, sen tukityöhön ja mikä parasta, mallin työskentelytapa tuottaa selvästi lisäarvoa perhehoidon kaikille osapuolille.

Systeemisellä työotteella voimme entistä paremmin tukea lasten ja perheiden osallisuutta ja toimijuutta.

Tukiperhetoiminnassa oli tukisuhteessa 1 148 lasta, joista 264 sai tukiperheen viime vuoden aikana. Ammatillisten tukisuhteiden määrä kasvoi edellisestä vuodesta 20 prosenttia, ollen vuoden lopussa 236.

Perhehoidon työntekijämme tukivat 183 lyhyt- ja pitkäaikaisesti perhehoitoon sijoitetun lapsen elämää sijaisperheessä. Meillä oli mahdollisuus tarjota turvallinen ja huolehtiva koti 49 uudelle lapselle.

ADOPTIONEUVONTA

Adoptioneuvonnassa Pelastakaa Lasten työ painottui kaikille adoption osapuolille tarkoitettuun adoption jälkeiseen tukeen. Käynnistimme syksyllä 2022 kehittämisprosessin, jonka tavoitteena oli muun muassa mallintaa perheille tarjottava tuki ja laajentaa tuki koskemaan koko lapsuutta. Kehittämistyöhön palkattiin kehittäjäsosiaalityöntekijä ja työtä tehtiin yhteistyössä kaikkien aluetoimistojen adoptioneuvonnan sosiaalityöntekijöiden ja Pelastakaa Lasten kansainvälisen adoptiopalvelun kanssa.

Kehittämistyötä tehtiin asiakastyön arjessa ja hyväksi havaitut uudet tuen muodot otettiin heti käyttöön.

Kehittämishankkeessa mallinnettiin adoptioerheille niin sanottu varhainen tuki, jolloin kansainvälisissä adoptioissa myös adoptioneuvonnan työntekijä tapasi tulevat adoptiovanhemmat jo ennen hakumatkaa. Tapaamisessa keskusteltiin mielikuvalapsesta, hakumatkasta ja lapsen kohtaamisesta sekä lapsen taustatiedoista mahdollisesti nousevista erityiskysymyksistä.

Näin autoimme tulevia vanhempia vastaamaan lapsen tarpeisiin mahdollisimman hyvin. Perheen kotiuduttua ensimmäinen tukitapaaminen järjestettiin viimeistään kuukauden kuluttua ja tarjosimme myös jatkoon tiiviimpää tukea.

Uskoimme varhaisemman ja tiiviimmän tuen kokemuksen

Aluepalveluiden historia

■ Aluepalveluiden historia on olennainen osa järjestön historiaa. Aluepalveluiden kivijalkana ovat edelleen adoptioneuvonnan ja perhehoidon palvelut. Palvelutoiminnoista kattavin on tukiperhetointi, joka sai alkunsa 1990-luvulla lomakotitoiminnasta. Lomakotitoiminta aloitettiin jo sotavuosina.

Nykyisin aluepalveluilla on toimipisteet Helsingissä, Jyväskylässä, Oulussa, Tampereella, Joensuussa, Turussa ja Seinäjoella.

tekevän perheille helpommaksi hakea tukea myöhemminkin lapsen kehityksen eri vaiheissa ja elämänsäkaaren nivelvaiheisiin.

Palaute kokeilusta tuli Pelastakaa Lasten adoptiopalvelun kautta ja oli myönteistä.

Kehittämistyöhön otettiin myös erilaiset ryhmämuotoiset tukitapaamiset.

Adoptioneuvontaan hakeutui 190 asiakasta, jotka olivat adoption osapuolina. Valtakunnallisesti 49 lasta sai adoptioerheeseen, joista 11 lasta oli kotimaisia adoptioita.

Lastensuojelu on perustyötämme

Muutosten vuosi lastensuojelun palveluyksiköissä

Kehitimme lastensuojeluyksiköitämme toiminnallisesti tarkoituksenmukaisemmiksi ja organisoimme johtotehtävät uuden kokonaisuuden mukaisiksi.

Vuosi 2022 oli varsinkin pääkaupunkiseudun yksiköillä muutoksen vuosi. Vuokrasopimuksen päättymisen takia erityislastenkoti Kaisla siirtyi Pelastakaa Lasten omistuksessa olevaan ja lastenkotikäyttöön rakennettuun kiinteistöön Vantaanlaaksoon samalle tontille erityisnuorisokoti Pärskkeen kanssa. Näin pääkaupunkiseudun erityisyksiköistä muodostui oma toiminnallinen kokonaisuutensa yhden johtajan alaisuudessa.

Vantaanlaaksossa toiminut perhekuntoutusyksikkö Tyrsky siirsi toimintansa Espoosta Vesirattaanmäkeen. Vantaalla yhteisöllisissä tiloissa asuneet perheet saivat

Vesirattaanmäellä omat erilliset asuntonsa. Muutos vaati ohjaajilta uudenlaisen toimintakonseptin omaksumista, jonka jalkauttaminen onnistui erinomaisesti.

Keski-Suomen kilpailutuksessa Jyväskylässä sijaitseva Raunilan lastenkoti vaihtui erikoislastenkodiksi. Sisällöllisiä muutoksia veivät eteenpäin osa Raunilan henkilöstöstä yhdessä Pelastakaa Lasten kokemusasiantuntijan kanssa. Vuoden 2022 lopussa Raunilassa toimi jo muutoksen edellyttämä asianmukainen henkilöstö ja sen kaikki toimenkuvat olivat kunnossa.

Lastenkodeista Pärskke, Suvilinna ja Ritvala toimivat ilman erityisjärjestelyjä.

Pelastakaa Lapsilla on kolme erityislastenkotia, Pärskke ja Kaisla Vantaalla, Raunila Jyväskylässä ja kaksi peruslastenkotia Suvilinna Turussa ja Ritvala Vääkissä.

Kansainvälistä adoptiopalvelua tarvitaan edelleen

Vahvaa tukea lapsen kotiutumiseen

Kansainvälinen adoptiopalvelu turvasi omassa syntymämaissaan lastensuojelullisten toimenpiteiden kohteena olevien lasten adoptioprosessien toimivuuden, jotta lapset pääsivät hyviin ja pysyviin kasvu- ja kehitysolosuhteisiin perheisiin.

Toukokuussa 2022 saimme adoptiolautakunnan toimiluvan aloittaa adoptioyhteistyö Tšekin tasavallan adoptiokeskusviranomaisen kanssa. Yhteistyön aloittamista edelsi pitkä ja huolellinen arviointi- ja selvitystyö. Haagin adoptiosopimuksen mukaisesti lapsen syntymämaan pitää aina ensisijaisesti selvittää mahdollisuus löytää lapselle perhesijoitus omasta maasta. Tšekin tasavallassa kansainvälisen adoption tarpeessa ovat vähemmistötaustaiset lapset, joille ei löydy perhettä omasta maastaan. Nämä lapset hyötyvät mahdollisuudesta saada adoptioerhe ja pysyvyyttä elämäänsä.

Vuonna 2022 Pelastakaa Lasten Kansainvälisen adoptiopalvelun työn kautta saapui Suomeen 19 lasta.

ADOPTIOSTA KESKUSTELTIIN EDELLEEN

Kansainvälinen adoptiopalvelu osallistui tiiviisti adoptiota koskevaan eettiseen keskusteluun Suomessa ja Euroopassa. Huolehdimme, että kansainvälisen adoption prosessit Suomessa ja yhteistyömaissamme noudattavat kansallisia lakeja sekä kansainvälisiä sopimuksia, kuten Haagin adoptiosopimuksen periaatteita.

Teimme tiivistä yhteistyötä ja vaikuttamistyötä niin kotimaisten kuin ulkomaisten adoptioitoimijoiden kanssa, jotta jokaisen kansainvälisen adoption tarpeessa olevan lapsen etu toteutuisi ja lapsi pääsisi pysyvään perheeseen.

LASTA ODOTTAVIEN TUKEMINEN

Tarjosimme adoptiolasta toivoville ja odottaville ohjausta ja tukea, ja turvasimme näin adoptoitavien lasten etua. Adoptiolapsen odotusaikojen pitkittyessä vahvistimme erityisesti perheiden tukemista odotusvaiheessa tarjoamalla henkilökohtaista tukea odotukseen sekä tarjoamalla vanhemmille lisätukea heidän valmistautuessaan lapsen hakumatkalle. Näin pyrimme turvaamaan, että adoptiolapset pääsevät jaksaviin perheisiin pysyviin olosuhteisiin.

JÄLKIPALVELUN TARVE ON EDELLEEN SUURI

Adoption jälkipalvelun tukea ja apua omien juurien ja taustatietojen selvittämiseen annettiin miltei sadalle adoptoidulle. Adoption jälkipalvelu järjesti lisäksi yhteistyössä muiden

Adoptio toiminnan historia

■ 1920-luvulta aina 1960-luvulle asti Suomessa oli enemmän perhettä tarvitsevia lapsia kuin lasta toivovia perheitä. Tämän seurauksena suomalaisia lapsia adoptoitiin ulkomaille aina 1970-luvun puoleen väliin asti. Ottolapsilain uudistuessa tilanne muuttui vuonna 1985 ja Pelastakaa Lapset aloitti kansainvälisen adoptiopalvelun. Kansainvälisen adoptiopalvelun kautta pysyvän perheen Suomesta on saanut 1 921 lasta.

adoptioitoimijoiden kanssa kaksi webinaaria adoptoiduille ja adoptiovanhemmille. Toinen webinaari keskittyi adoptiolapsen identiteettiin ja toinen oli suunnattu adoptoiduille, joilla ei ole tietoa omasta taustastaan.

Köyhyys – historia

■ Pelastakaa Lasten toiminta sai alkunsa hoivaa vaille jääneiden lasten oikeuksien turvaamisesta, eri aikoina, eri tavoin. Vuonna 1929 puhuttiin jo joukkotyöttömyydestä. Perheillä oli vaikeuksia selviytyä. Paikallinen toimintamme muutettiin tilapäisesti hätäaputoimikunniksi. Kriisi-toiminta jatkui vuoteen 1934.

Tavoite kotimaan lapsiköyhyyden vähentäminen

Tuimme vähävaraisten lasten mahdollisuuksia

Vahvistimme entisestään toimintaamme kotimaassa lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi.

Lapsiperheköyhyys nousi entistä ajankohtaisemmaksi aiheeksi vuonna 2022 nopeasti nousseen inflaation myötä.

Tilastokeskuksen luvut lapsiperheköyhyydestä kertovat lapsiperheköyhyyden lisääntyneen. Vuonna 2021 lapsista noin 12 % (121 800 lasta) eli perheessä, joka kärsii köyhyydestä. Syrjäytymisriskissä olevien lasten määrä on vieläkin suurempi (Arope-indeksi) noin 13,2 % (138 000 lasta).

TURVASIMME VÄHÄVARAISTEN PERHEIDEN LASTEN HARRASTUS- JA OPISKELUMAHDOLLISUUKSIA

Eväitä Elämälle -ohjelma rahoitetaan täysin lahjoitusvaroin ja sen tuki kohdennetaan vähävaraisten perheiden lasten harrastus- ja opiskelumahdollisuuksiin. Tuen tavoitteena on edistää lasten yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja hyvää kehitystä.

Eväitä Elämälle -ohjelman kolme tukimuotoa ovat

- 1) harrastustuki alle 18-vuotiaille lapsille
- 2) oppimateriaalituki toisen asteen opiskelijoille
- 3) mentorointi yläkoululaisille.

Koronapandemian myötä aloitettua ruokalahjakorttien jakoa jatkettiin vuonna 2022 helpottamaan lapsiperheiden arkea.

Ukrainan sodan syttyminen nosti uusia taloudellisia haasteita, jotka kiristivät perheiden tilannetta entisestään. Erityisesti ruoka-avun tarve ja harrastamisen merkitys lasten hyvinvoinnin tukijana kasvoivat.

Eväitä Elämälle -ohjelmassa tuettiin vuonna 2022 yhteensä 13 088 lasta ja tukea jaettiin yhteensä 1 057 155 euroa.

Eväitä Elämälle -ohjelma toimii valtakunnallisesti, ja sitä toteutti vuonna 2022 Pelastakaa Lasten 60 paikallisyhdistystä sekä kaikki viisi aluetoimistoamme.

Aiemmista vuosista poiketen myös Pelastakaa Lasten keskuustoimisto jakoi syksyllä 2022 tukea helsinkiläislasten harrastuksiin kasvaneen tuentarpeen takia.

PAIKALLISYHDISTYSTEN TYÖ KORVAAMATTOMAN TÄRKEÄÄ

Paikallisyhdistysten ja niissä toimivien vapaaehtoisten tekemä työ oli merkittävää, sillä vuoden 2022 mittakaavassa toteutettava Eväitä Elämälle -ohjelma vaati heiltä paljon resursseja. Valtaosa ohjelman avulla tuetuista lapsista ja lapsiperheistä sai avun juuri paikallisesti toimivien vapaaehtoisten kautta.

Harrastustuen avulla lapset pystyivät jatkamaan tai aloittamaan heille rakkaita harrastuksia sekä viettämään aikaa tärkeässä kaveriporukassa. Harrastamisella on valtava vaikutus lasten fyysiseen terveyteen sekä se vahvistaa myös sosiaalisia suhteita ja henkistä hyvinvointia.

Eväitä Elämälle -avustusten ja ruoka-avun lisäksi paikallisyhdistykset antoivat muuta taloudellista ja materiaalista apua 1 516 lapselle ja 328 perheelle.

Ruokalahjakortteja sai vuonna 2022 yhteensä 5 206 perhettä.

että maksuttomuuden piiriin kuuluville nuorille jäi edelleen kustannuksia, jotka heidän tuli pystyä itse kattamaan.

Mentorointi auttoi nuoria saavuttamaan haluttuja tavoitteita heidän opinnoissaan sekä mahdollisti heille opiskelun omassa tahdissa ja omalla tavallaan.

Ruokalahjakortit jaettiin vaikeassa taloudellisessa tilanteessa oleville perheille helpottamaan arkea ja taloudellista huolta. Ruokalahjakortit ovat olleet lapsiperheissä suuri helpotus nykyisen maailmantilanteen vallitessa.

Oppimateriaalituen avulla pystyttiin tukemaan niitä nuoria heidän opinnoissaan, jotka eivät vielä kuulu maksuttoman toisen asteen piiriin. Ilman tukea moni nuori ei olisi voinut aloittaa tai jatkaa opintojaan lainkaan. Tuella helpotettiin nuorten taloudellista stressiä. Oppimateriaalituen vuoksi nuorella saattoi jäädä rahaa vapaa-aikaan.

Oppimateriaalituelle on paikkansa vielä maksutonta toista astetta koskeneen lakimuutoksen jälkeenkin. Havaitsimme,

LAPSEN ÄÄNI -kysely 2022 nosti esiin lasten köyhyyskokemuksia

Lapsen ääni -kysely toteutettiin verkkokyselynä toukokuussa 12–17-vuotiaille lapsille ja nuorille.

Kyselyn pääaiheina olivat lasten ja nuorten kokemukset perheensä taloustilanteesta, sosiaaliturvan ja palvelujen tuntemus ja käyttökokemukset sekä hyvinvoinnin ja mielenterveyden kokemukset. Kysymyksiä valmisteltiin yhteistyössä STM sosiaaliturvauudistusta valmistelevien asiantuntijoiden, Itlan Samalta viivalta -hankkeen tutkijoiden sekä heidän nuorten ryhmänsä kanssa.

Kyselyn tulokset esitettiin raportissa *”Lasten ja nuorten kokemuksia pienituloisuudesta – Hyvinvoinnin vajeet ja haasteet”* ja nuorille suunnatussa tuloskoosteessa sosiaalisessa mediassa. Tulosraportti julkaistiin seminaarissa, jossa olivat puhujina myös Itlan ja STM edustajat. Seminaarin myötä lapsiperheköyhyydestä sekä Lapsen ääni -kyselyn tuloksista annettiin useita haastatteluja medialle. Kyselyn tuloksista tiedotettiin myös muissa tilaisuuksissa ja verkostoissa.

Kyselyyn vastasi 1 130 lasta ja nuorta ympäri Suomea. Vastaajista suurin osa oli yläkouluikäisiä lapsia, jotka asuivat kaksilapsisessa ydinperheessä kaupunkialueella. Hieman alle puolet vastaajista koki kuuluvansa yhteen tai useampaan vähemmistöön (esim. kieli-, etninen tausta-, seksuaali- tai sukupuolivähemmistö). Kyselyyn vastanneista lapsista noin puolet koki hyvinvointinsa ja elämäntilanteensa hyväksi, mutta noin kolmasosa vastanneista lapsista koki hyvinvointinsa heikoksi, ei saanut tukea muilta ihmisiltä ja koki elämänsä epävakaaksi.

Pienituloiseksi perheensä määritteli noin 10 prosenttia lapsista ja heistä 85 prosenttia oli haasteita perheen menojen kanssa. Pienituloiseksi itsensä määritelleet lapset asuivat useammin maaseudulla ja yhden vanhemman perheessä tai perheessä, jossa vain toinen huoltaja oli työssä. Pienituloisuus aiheutti lapsille arjessa käytännön puutteita ja vapaaajan köyhyyttä sekä hyvinvoinnin vajeita. He olivat kokeneet useammin kiusaamista ja negatiivisia tuntemuksia perheensä taloudellisesta tilanteesta johtuen ja käyttäneet myös enemmän terveys- ja sosiaalipalveluja.

Kyselyn tuloksien pohjalta Pelastakaa Lapset esitti suosituksina päättäjille monimuotoisten perheiden ja vähemmistöjen tilanteiden parempaa huomioimista, sosiaaliturvatuksien tason korottamista, varhaiskasvatuksen maksuttomuutta sekä saavutettavia ja riittäviä mielenterveyspalveluja.

ONNISTUNUTTA VAIKUTTAMISTYÖTÄ LAPSIPERHEKÖYHYDEN VÄHENTÄMISEKSI

Vaikuttamistyössä seurattiin hallitusohjelman toimeenpanoa sekä uudistus- ja kehittämistoimia esimerkiksi liittyen

Johanna Vinberg Lapsen Ääni -raportin lanseeraus 2022.

Kolmasosa Lapsen ääni -kyselyyn vastanneista koki hyvinvointinsa heikoksi.

sosiaaliturvauudistukseen ja harrastamisen Suomen malliin. Lisäksi seurattiin lapsistrategian ja lapsitakuun toimeenpanon etenemistä kansallisesti. Osallistuimme myös seitsemään ajankohtaiseen köyhyyteen liittyvään keskusteluun ja seminaariin.

Vuonna 2022 annettiin yhdeksän lapsiperheköyhyyteen liittyvää lausuntoa, osallistuttiin kuuteen päättäjätapaamiseen (mm. STM, Valtiovarainvaliokunta) ja saatiin julkisuuteen kolme mielipidekirjoitusta ja yksi blogi lapsiperheköyhyyteen liittyen.

Vaikuttamistyössä tehtiin yhteistyötä muiden asiantuntijoiden ja verkostojen kanssa niin Suomessa kuin Euroopassakin. Lapsen ääni -kyselyn kysymysten valmistelussa tehtiin yhteistyötä sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntijoiden, ja heille sekä sosiaaliturvakomitean jäsenille annettiin tiedoksi tulosraportit kyselystä. Sosiaaliturvakomitean välimietinnön luonnoksen tavoitteet ovat samansuuntaisia Pelastakaa Lasten suositusten kanssa, joten yhteistyöllä ja vaikuttamistyöllä oli vaikutusta uudistuksen kehittämistyössä.

Vuonna 2022 kyselyyn vastasi 1 130 lasta ja nuorta eri puolilta Suomea.

Teimme aktiivista yhteistyötä muun muassa kansallisen köyhyysverkosto EAPN-finin lapsiperheköyhyys työryhmän kanssa ja osallistuimme verkostojen tapahtumiin. Eurooppa-tasolla osallistuttiin aktiivisesti Save the Childrenin (SCI) EU:n vaikuttamistyötä tekevän toimiston lapsiperheköyhyys työryhmän toimintaan, jonka kanssa työstettiin politiikkapaperi elinkustannusten noususta Euroopassa ja sen vaikutuksista lapsiin. Raportissa olivat hyvin esillä Lapsen ääni -kyselyn lasten kokemukset. Yhteistyö lisäsi kansallista asiantuntemusta, mutta SCI:n politiikkapaperi oli myös vaikuttamassa EU:ssa lapsitakuun lisärahoitukseen.

Aktiivisen vaikuttamistyön tuloksena Pelastakaa Lapset kutsuttiin marraskuussa valtiovarainvaliokunnan kuulemiseen ja yhtenä asiantuntijana neljästä tahosta saimme lausua valtion talousarvioesitykseen lapsiperheköyhyysnäkökulmasta. Esitimme toimenpiteitä lapsen edun ensisijaisuuden, lapsibudjetoinnin, lapsistrategian ja lapsitakuun sekä kehitysyhteistyövarojen ja poikkeusoloihin varautumisen osalta. Kuulemisen jälkeen asiantuntijalausuntojen myötä mietintöön tuli lisäyksiä lapsen oikeuksien näkökulmasta ja lapsibudjetointiin lisää varoja noin 300 000 euroa.

Vanhemmuus opitaan

Tuimme vanhemmuutta vahvalla yhteistyöllä

Kuopion paikallisyhdistys kehitti Keppari- ja käsityöillat yhdessä lasten kanssa.

Vanhemmuuden tuen kehittämisen lähtökohdaksi oli tunnistaa paikallisesti vanhempien tarpeita ja löytää vanhemmuuden tukemiseksi niitä paikallisia toimintoja, joihin vapaaehtoistoiminnan keinoin voidaan vastata.

Vanhemmuuden tuen kehittäminen -hankkeen (2021–2022) tavoitteena oli vanhemmuutta tukevien matalan kynnyksen toimintamallien kehittäminen. Toimintarahoitus tuli **Yhteisvastaunekeräyksen** tuottoina. Hankeyhteistyö muodostui **Kirkkopalveluiden, MLL:n ja Pelastakaa Lasten** hankekokoaisuuksista. Hankkeiden seuranta tapahtui näiden kolmen hallinnoijan kesken yhteistoiminnallisesti.

Pelastakaa Lapsissa hanketta koordinoitiin kansalaistoiminnan, paikallisyhdistysten, Itä-Suomen aluetoimiston varhaisen tuen puolelta ja perheentalojen edustajien toimesta myös yhteistoiminnallisesti.

Lapsiperheiden tarpeet ja toiveet selvitettiin tarkemmin kahden kyselyn avulla - ensin Itä-Suomessa (2021) ja sitten kysely laajennettiin valtakunnalliseksi (2022). Kehittämistoiminta toteutettiin palvelumuotoilun prosessimallilla, jonka ydin oli vastata lapsiperheiden ja vanhempien tarpeisiin. Kyseilyllä tavoitettiin 604 vanhempaa. Vastausten perusteella oli selvää, että vanhemmat tarvitsevat tukea vanhemmuuteensa. Huolestuttavan suuri joukko vanhemmista koki tämänhetkisen tuen riittämättömänä.

Lisäksi tärkeäksi katsottiin mahdollistaa lapsiperheille yhdessä olemisen paikkoja ja toimintoja sekä vahvistaa Pelastakaa Lasten paikallisyhdistysten toteuttamia vanhemmuuden tuen toimintamalleja.

TOIMINTA

Vanhemmuuden tuen kehittämistä tehtiin aluksi viiden paikallisyhdistyksen voimin: Joensuun, Kuopion, Iisalmen, Varkauden ja Imatran yhdistyksissä. Pilotointialueiden valintakriteereinä oli alueet, joissa on tilastojen mukaan korkea lapsiperheköyhyys ja paljon mielenterveydellisiä haasteita.

Myöhemmin vuonna 2022 hankkeesta tuli valtakunnallinen ja kehittämistyötä tarjottiin 74 paikallisyhdistykselle. Mukaan lähtivät mm. Vantaa, Anjalankoski ja Kemijärvi.

ILOA LÖYTYI YHDESSÄ TEHDEN

Toiminta tavoitti ensimmäisten pilottien aikana 1 216 vanhempaa, joista äitejä 1 049 ja isejä 167. Lapsia tavoitettiin toiminnoilla 346.

Hankkeessa kehitettiin useita vanhemmuuden tuen toimintamalleja: Vanhemmuuden tueksi -viikonloppukurssi + vertaisryhmäjatko, perheiden matalan kynnyksen toiminta, muun muassa Keppari- ja käsityöillat, Perheiden pakohuonepeli sekä koko perheen tapahtumia. Näiden lisäksi järjestettiin digitaaliseen tukeen ja tietoon paneutuvia infoja, keskusteluiltoja vanhemmille sekä yhteen kokoontuen että verkossakin. Toimintamallit jatkuivat lukuisilla paikkakunnilla.

ARVIOINTI VAHVISTI ONNISTUMISEN

Hankkeen arvioinnin (SWOT) mukaan onnistuneen yhteistoiminnan avaimina olivat mm. se, että hanke vastasi todelliseen tarpeeseen. Toiminta oli koordinoitu ammattitaitoisesti. Toiminnassa mukana olleet arvioivat vanhempien vahvuuden ja hyvinvoinnin vahvistuneen hankeaikana - konkreettinen toiminta yhdistää ja sitoo ihmisiä yhteen ja järjestön toimintaan. Erityisen tärkeä on huomata, että kehitetyt toimintamallit tehtiin vapaaehtoisuuteen perustuen.

Vuonna 2022

- 405** lapsella oli oma sporttikummi
- 570** lapselle oli oma tukihenkilö
- 254** lapselle oli oma varhaisen tuen tukiperhe
- 181** lasta oli käynyt lomakodissa

Tuhannet vapaaehtoiset lasten tukena ja turvana

Pelastakaa Lasten vapaaehtoiset toimivat lasten ja nuorten tukena ympäri Suomea. Vapaaehtoiset edistävät lasten ja nuorten hyvinvointia sekä ehkäisevät syrjäytymistä toimimalla turvallisina aikuisina niin verkossa kuin kasvotusten.

Vuonna 2022 yli tuhannelle lapsella oli oma sporttikummi tai tukihenkilö.

Sporttikummien toimesta lapset pääsevät liikkumaan ja kokeilemaan uusia lajeja. Tukihenkilöt toimivat luotettavina ystävinä lasten ja nuorten elämässä. Yli tuhannella lapsella oli oma tukiperhe, johon he pääsivät kerran kuussa leikkimään ja viettämään viikonloppua. Vapaaehtoisissa lomakodeissa lapset saivat uusia kokemuksia ja hoivaa kesä- ja talvilomilla.

Vapaaehtoisten tuki on äärimmäisen tärkeää paitsi lapsille myös vanhemmille. Vapaaehtoisten ansiosta myös vanhempi saa välillä hengähtää, ja koko perhe voi paremmin.

"Palkitsevaa toiminnassa on ajatus siitä, että pienellä aikapanoksella voi vaikuttaa lapsen elämään valtavasti", sanoo Pelastakaa Lasten vapaaehtoinen.

Kriisivalmiuden vapaaehtoiset ovat apuna hädän hetkellä. Heidän avullaan järjestettiin Ukrainasta paenneille lapsille lapsiystävällisiä tiloja Helsingin Länsisatamaan ja vastaanottokeskuksiin.

Pelastakaa Lasten vapaaehtoiset toimivat lasten tukena myös netissä. Digifrendit ja verkkovapaaehtoiset tarjoavat keskustelua ja kuuntelevan korvan lapsille ja nuorille verkossa. Uusi tukichat tarjosi vapaaehtoisten voimin keskustelutukea myös ukrainan- ja venäjänkielisille nuorille Suomessa.

Paikallisyhdistysten vapaaehtoiset järjestivät juhluvuoden suurimman tapahtuman, Suuret lastensynttärit, yli 11 000 lapselle ympäri Suomen.

Jokaisen vapaaehtoisen antama aika ja tuki on äärimmäisen tärkeää lapselle tai nuorelle juuri siinä hetkessä, mutta usein tuki kantaa vielä pitkälle aikuisuuteen.

Perheentalot

Tiloja lapsille ja vanhemmille

■ Perheentalotoiminta käynnistyi Joensuussa vuonna 2012 ja Kuopiossa 2016. Perheentalo on yhteisö, jonka perustana on lapsiperheverkostot. Toiminnan tavoite on tukea lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja osallisuuden mahdollisuuksien vahvistaminen sekä vanhemmuuden tukeminen. Toimintaa toteutetaan nykyisin myös Liikkuvan Perheentalon muodossa ja verkossa.

Vuonna 2022 Perheentalojen toimintaan osallistui 4 000 lasta.

Sporttikummitoiminta

Vapaa-aikaa yhdessä liikkuen

■ Sporttikummitoiminnan kehittäminen alkoi keväällä 2014. Sporttikummivalmennukset toteutettiin alkuun yhteistyössä UKK-instituutin kanssa. Toiminnan tarkoitus oli tarjota vähävaraisten perheiden lapsille paikkoja, joissa saisivat liikunnalliseen harrastukseen aikuisen tuen ja kannustuksen.

Vuonna 2022 järjestön kautta oli 405 lasta saanut oman sporttikummin.

20 vuotta Nettivihjetyötä

Lapsilla on oikeus olla turvassa myös verkossa

Lasten suojeleminen ja Nettivihje -toiminto jatkoivat työtään lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

Matalan kynnyksen vihjepalvelun avulla pystyttiin välittämään viranomaisten tietoon useita epäilyjä, joita ei jostain syystä haluttu ilmoittaa suoraan poliisille.

Kesällä 2022 Nettivihje aloitti proaktiivisen, etsivän, työn osana vihjetyötä.

Lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin poistamista netistä edistettiin analysoimalla kuvamateriaalia Canadian Center for Child Protection -järjestön ylläpitämässä Project Arachnidissa, jossa Nettivihjeen asiantuntijat analysoivat yhteensä 165 333 kuvaa vuonna 2022.

Nettivistä saatiin yhteensä 33 296 vihjettä epäilyistä lapseen kohdistuneesta seksuaaliväkivallasta tai sitä todistavasta materiaalista netissä, mikä on noin kymmenkertainen määrä edellisiin vuosiin verrattuna.

ENNALTAEHKÄISY

Nettivistä teki lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa ennaltaehkäisevää työtä tuottamalla tietoa ja kouluttamalla yli 1100 lasten kanssa toimivaa tai tulevaa ammattilaista. Tietoa annettiin myös lapsille itselleen ja heidän vanhemmilleen sosiaalisessa mediassa ja vanhempainilloissa.

Nettivistä järjesti Suojele, älä sivuuta -seminaarin, jota oli kuulemassa arviolta 550 ammattilaista, viranomaista ja päättäjiä. Nettivistä julkaisi uutta materiaalia ja uusia kieliversioita

aiemmin julkaistusta materiaalista. Nettivistä on kattavasti materiaalia useilla eri kielillä niin lapsille, heidän huoltajilleen kuin lasten parissa toimiville ammattilaisille. Kaikki tuotetut materiaalit ovat saatavilla Nettivistä materiaalipankissa: www.nettivistä.fi/materiaalipankki.

HANKETYÖ

Nettivistä oli mukana Opetushallituksen rahoittamassa Selkeästi seksuaalisuudesta -hankkeessa, jossa kehitettiin opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamista erityisesti seksuaalisuuteen liittyen ja erityisryhmien tarpeet huomioiden.

Nettivistä sai myös Oikeusministeriön erityisavustusta naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelman toimeenpanoon liittyvään hankkeeseen, jonka tavoitteena on lisätä 11-17-vuotiaiden nuorten tietoisuutta netissä ja sosiaalisen median kanavissa tapahtuvasta seksuaalisesta häirinnästä ja seksuaaliväkivallasta.

VAIKUTTAMISTYÖ

Nettivistä jatkoi vuonna 2022 pitkäjänteistä vaikuttamistyötä sekä kotimaassa että kansainvälisesti edistääkseen lasten oikeutta tulla suojelluksi seksuaaliväkivallalta. Nettivistä muun muassa osallistui useiden verkostojen ja työryhmien toimintaan, antoi 6 lausuntoa ja kävi Brysselissä tapaamassa Euroopan Parlamentin Suomen edustajia.

Vuonna 2022 Nettivistä sai paljon medianäkyvyyttä televisiossa, radiossa sekä painetuissa ja digitaalisessa mediassa. Erityistä huomiota media kiinnitti Nettivistä tiedotteeseen, joka käsitteli kasvanutta vihjemäärää. Lisäksi seksuaalirikoslain kokonaisuudistus ja muutama mediahuomiota saanut seksuaalirikostutkiminta lisäsivät kiinnostusta Nettivistä työtä kohtaan.

Digitaalisuus on keskeinen osa lasten ja nuorten elämää. Tehtävämme on edistää digitalisoitumisen hyötyjä ja ehkäistä siihen liittyviä haittoja lasten elämässä.

Digitaalinen hyvinvointi

Lasten digiturvallisuus vahvistui laaja-alaisesti

Digitaalinen hyvinvointi ja lapsen oikeudet -tiimin työ keskittyi kolmelle alueelle: digitaalisten palveluiden tarjoamiseen, lasten verkkoturvallisuuden ja digitaalisen hyvinvoinnin edistämiseen sekä väkivaltaisen ääriajattelun ehkäisyyn.

Vuoden 2022 aikana tiimissä työskenteli 13 asiantuntijaa. Nopean kasvun seurauksena tiimi jaettiin loppuvuodesta kolmeen alatiimiin, joille kullekin nimettiin oma tiimin vetäjä.

Toukokuussa lanseerattiin digitaalisen lapsuuden osaamiskeskus Kidital, jonka tarkoitus on edistää lapsen oikeuksia digitaalisissa ympäristöissä. Kiditalin pääyhteistyökumppaneita ovat Accenture, Gigantti, Microsoft ja Telia.

DIGITAALISET PALVELUT TAVOITTIIVAT TUHANSIA LAPSIA JA NUORIA

Netari sai runsaasti positiivista julkisuutta Vain elämä: Pelastakaa Lapset -jaksossa ja sen seurauksena toimintaan liittyi lähes 50 uutta verkkovapaaehtoista. ExitKorona-hankkeessa tarjottiin digimentorointia lähes 60 yksinäiselle tai tulevaisuudestaan huolestuneelle nuorelle ja pitkäkestoista keskustelutukea yli 500 nuorelle.

DIGITAALINEN TURVALLISUUS JA HYVINVOINTI

Keväällä julkaistu Lapset laitteilla -selvitys toi runsaasti uutta tietoa lasten ja heidän vanhempiensa ajatuksista liittyen digitaalisten vaikutuksista hyvinvointiin. Laajasta aineistosta tuli selvästi esiin, että lapset näkivät vaikutukset pääosin neutraaleina tai myönteisinä, vanhemmat neutraaleina tai kielteisinä.

Nettinuorisotolo Netarin palveluissa kohdattiin nuoria 13 000 kertaa ja 721 000 nuorta tavoitettiin sosiaalisen median ja nettisivujen kautta.

Viidesluokkalaisten digiturva- ja hyvinvointitaitoja vahvistavaa Huippula-palvelua testattiin kouluissa yhteistyössä kumppaneidemme kanssa. Palvelusta tehtiin myös ruotsinkielinen versio Brita Maria Renlundin -säätien tuella.

Yksi vuoden kokokohdista oli Google-säätien myöntämä miljoonan dollarin lahjoitus, jolla toteutetaan kaksivuotinen yhteispohjoismainen Digital Citizenship -ohjelma erityisen haavoittavissa asemassa olevien lasten ja heidän tukiverkostojensa digitaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin valmiuksien vahvistamiseksi.

VÄKIVALTAISEN EKSTREMISMIN EHKÄISY

Vuodesta 2018 toteutetussa RadicalWeb-toiminnassa koulutettiin 440 nuorisotyön ammattilaista väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyyn. Lisäksi lanseerattiin verkkokoulutus, jolle vuoden aikana rekisteröityi 200 henkilöä. Resilienssi-hankkeessa vahvistettiin nuorten kykyä vastustaa ääriajattelua kehittämällä uusi, pakopeliin perustuva Radescape-toimintamuoto.

Nuorisotyöntekijöiden silmin: ekstremismi ja vihapuhe Suomessa -selvityksessä havaittiin, että lähes puolet nuorisotyöntekijöistä oli havainnut merkkejä nuorten ääriajattelusta ja jopa 80 % heistä oli kohdannut työssään vihapuhetta.

Vuoden lopulla järjestettiin pohjoismainen konferenssi ja perustettiin pohjoismaisten Pelastakaa Lapset -järjestöjen yhteinen ekstremismin vastainen toimintaverkosto.

Työtä pakolaisten tukena

Autoimme pakolaistaustaisia lapsia

Työskentelimme vuoden 2022 aikana monista maista Suomeen paenneiden lasten parissa yhtäläisesti, lapsen lähtömaasta riippumatta.

Järjestimme arabiankielisille perheille vanhemmuuden tueksi matalan kynnyksen toimintaa pääkaupunkiseudulla osana järjestön *Usra*-hanketta. Usran perheryhmien kautta tavoitimme 138 aikuista ja 179 lasta, mukaan lukien paperittomia ja turvapaikkaa hakevia sekä muita vaikeassa tilanteessa eläviä pakolaistaustaisia perheitä. Lisäksi tarjosimme vanhemmille yksilöllisempää tukea sekä ohjasimme perheitä mukaan perhetapahtumiin.

Lapsiystävälliset tilamme vastaanottokeskuksissa ympäri Suomea olivat avoimia kaikille keskuksissa asuville lapsille, ja Itä-Suomen Perheentaloilla toteutimme toimintaa kaikki erikieliset perheet huomioiden.

Teimme paljon vaikuttamistyötä sen eteen, että jatkossakin kaikkialla maailmassa sotaa ja väkivaltaa pakenevilla lapsilla on yhtäläinen mahdollisuus päästä turvallisia reittejä pitkin suojaan yhdessä perheensä kanssa.

Haastattelimme Välimeren maista ilman huoltajaa Suomeen

siirrettyjä lapsia ja julkaisimme siirroista syksyllä 2022 raportin yhdessä YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n kanssa.

Joulukuussa järjestimme Laajan turvallisuuden verkosto WISEn kanssa Lapset konflikteissa -seminaarin, jossa kerroimme muun muassa lasten väkivallan kokemuksista Euroopan rajoilla.

Ukrainan sota vaati nopean avuntarjoamisen kykyjä

Ukrainan sota muutti monen toimintamme vuosisuunnitelmia. Avasimme nopealla aikataululla Lapsiystävällisiä tiloja sekä ideoimme ja kehitimme uusia toimintoja Ukrainasta paenneiden perheiden ja lasten tueksi.

LAPSIYSTÄVÄLLISET TILAT

Lapsiystävällisiä tiloja perustettiin eri puolille Suomea järjestön valmius- ja pakolaistyön, Perheentalojen sekä paikallisyhdistysten yhteistyönä maaliskuussa 2022. Rekrytoimme ja koulutimme nopeasti lisää vapaaehtoisia ja palkkasimme tuntiöntekijöitä koordinoimaan Lapsiystävällinen tila -toimintaa eri paikkakunnilla. Yhdistyksillä ja vapaaehtoisilla oli merkittävä rooli toiminnan nopeassa käynnistämisessä.

Lapsiystävällisiä tiloja käynnistettiin keväällä Etelä-Karjalan Taipalsaaren hätämajoituksessa sekä Turun, Tampereen ja Kemijärven turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksissa, jotka olivat Suomen Punaisen Ristin (SPR) ja kuntien ylläpitämiä. Vastaavaa toimintaa lapsille järjestettiin Joensuun Perheentalossa yhteistyössä vapaaehtoisten ja SPR:n Savo-Karjalan piirin kanssa. Syksyllä 2022 avattiin vielä Lapsiystävällinen tila Salon vastaanottokeskukseen. Toiminta päättyi Turussa ja Tampereella koulujen alkaessa elokuussa 2022. Kemijärvellä ja Salossa toiminta jatkuu vielä vuonna 2023.

Helsingissä järjestettiin kesällä 2022 viikoittain lastenkerho **Yhteiset Lapsemme ry:n** ja **Ukrainalaisten yhdistys Suomessa ry:n** yhteistyönä. Lapsiystävällinen tila -toimintaa järjestettiin vastaanottokeskuksissa 1–2 kertaa viikossa. Osassa keskuksista oli monenkielisiä lapsia, kun taas osassa valtaosa oli

Ukrainasta tulleita. Monet lapset tulivat joka viikko, mikä kertoo toiminnan tarpeesta. Suosittelemme puuhia olivat muun muassa vapaa ja ohjattu leikki, askartelu, piirtäminen, pelit, laulut, välipala ja kesällä ulkoleikit. Kuvakommunikaatiokortteja ja puhelimen käännösohjelmia käytettiin vuorovaikutuksen tukena. Vapaaehtoisille järjestettiin verkossa vertaistuellista työnohjausta ja paikallisia kiitostilaisuuksia. Vapaaehtoiset kokivat toiminnan antoisaksi. Lapsiystävällinen tila -toimintaa toteutettiin Joensuun Perheentalossa 17 kertaa. Lapsille mahdollistettiin mukavaa yhdessäoloa askartelun, leikkien ja pelien merkeissä. Toiminnan aikana tarjottiin välipalaa ja perheille jaettiin ruokalahjakortteja. Osallistujia oli Joensuussa 153, joista lapsia 95.

Helsingissä toimimme yhteistyössä poliisin, maahanmuuttoviraston ja Suomen Punaisen Ristin kanssa Länsisatamaan perustetussa palvelu- ja rekisteröintipisteessä. Satamaan maaliskuussa 2022 avattu palvelupiste toteutettiin yhteistyössä kahdeksan viranomaisen, Suomen Punaisen Ristin ja Pelastakaa Lasten kanssa. Pelastakaa Lapset perusti satamaan Lapsiystävällisen tilan tukemaan maahan saapuvia perheitä, sillä lapsiperheet jonottivat satamassa, eikä lapsille ollut muuta toimintaa. Sataman Lapsiystävällinen tila oli avoinna päiväaikaan joka päivä 2,5 kuukauden ajan. Perheille annettiin lahjoitusvaroilla hankittuja ruokalahjakortteja. Lapset saivat myös ottaa lahjoituspehmoleluja. Toiminnan vaikutuksista saatiin myönteistä palautetta viranomaisilta ja lasten vanhemmilta. Sisäministeri ja Helsingin apulaispormestari vierailivat satamassa.

Kun Pelastakaa Lasten aktiivinen toiminta päättyi tulijoiden määrän laskiessa keväällä, leikkitalat jätettiin satamaan loppuvuodeksi yhteistyössä SPR:n kanssa. Maahanmuuttovirasto

koosti sataman toiminnasta käsikirjan vastaavien tilanteiden varalle. Pelastakaa Lapset tuotti Lapsiystävällisistä tiloista kolme eripituista esittelyvideota.

KERHOTOIMINTAA UKRAINALAISILLE PERHEENTALOISSA

Pelastakaa Lapset ry ylläpitää kahta Perheentaloa, joissa mahdollistettiin ukrainalaisten perheiden kohtaamiset, Lapsiystävällinen tila -toiminta ja teemakokouksia lapsille ja nuorille.

Joensuun Perheentalolla kokoontui ukrainalaisten ryhmä huhtikuusta alkaen, yhteensä 26 kertaa. Ryhmän ohjaaja oli vapaaehtoinen yksityishenkilö. Toiminta mahdollisti aikuisille yhteisen keskustelun, tiedon saamisen sekä hengähdystauon lasten leikkiessä toisessa tilassa. Osallistujia oli 708, joista lapsia 256.

Kuopion Perheentalolla järjestettiin kesällä kerhotoimintaa ukrainalaislapsille 25 kertaa. Kerhoa toteutettiin kolmena päivänä viikossa, 3 ryhmää päivässä. Kerhon ohjaajana toimi Settlementti Puijolan vastaanottokeskuksen työntekijä. Lapsia oli 341. Lisäksi näille lapsille ja heidän perheilleen järjestettiin joulujuhla.

CHAT-PALVELUT TUKIVAT UKRAINALAISIA NUORIA

Suomeen pakolaisina saapuneille ukrainalaisille lapsille ja nuorille suunnatun chat-palvelun suunnittelu ja rakentaminen alkoi nopeasti kriisin alettua ja se avattiin toukokuussa. Loka-kuussa palvelu siirrettiin ukrainalaisten nuorten suosimalle, anonymille Telegram-alustalle, mikä mahdollisti pitkäjänteisemmän tuen. Palvelun kysyntä kasvoi syksyn aikana ja kaikkiaan sen avulla tavoitettiin 50 nuorta. Keskusteluissa yleisimmän esien nousseita aiheita ovat ahdistus ja mielenterveyden haasteet, sota ja pakolaisuus sekä yksinäisyys. Keskustelijat ovat myös usein etsineet apua julkisten palveluiden käyttöön ja työnhakuun.

Ohje lapsen tukemiseen kriisitilanteissa käännettiin ukrainaksi ja venäjäksi, ja sitä jaettiin sosiaalisessa mediassa.

Keväällä 2022 venäjänkielisessä chatissa työskenteli kaksi tuntityöntekijää ja koulutimme mukaan 10 vapaaehtoista. Syksyllä 2022 ukrainankielisessä chatissa on ollut neljä tuntityöntekijää ja 2 vapaaehtoista.

VAADIMME VAIKUTTAMISTYÖLLÄ LISÄÄ RESURSSIJA PAKOLAISLASTEN SUOJELUUN

Ukrainan sodan alettua Pelastakaa Lapset oli toteuttamassa lukuisia tapahtumia ja jakamassa asiantuntemustaan Suomeen pakenevien lasten suojelun ja hyvinvoinnin turvaamiseksi. Yhteistyössä muiden pakolais- ja lapsitoimijoiden kanssa järjestimme vuoden 2022 aikana ammattilaisille ja vapaaehtoisille neljä koulutustilaisuutta, joissa käsiteltiin lapsen suojelemista, lapsen kohtaamista ja lapsiystävällistä vastaanottoa pakolaistilanteissa. Asiantuntijamme olivat mukana

useiden organisaatioiden tilaisuuksissa, joissa pidimme puheenvuoroja pakolaislasten erityisistä tuen tarpeista ja näihin vastaamisesta lapsen edun mukaisesti ja esimerkiksi psykososiaalisen tuen keinoin.

Tapasimme päättäjiä, kuten sisäministeriä ja puolueiden edustajia, ja otimme vahvasti kantaa Ukrainan sotaan ja pakolaisuuteen liittyviin ilmiöihin kuten lasten kuljetuksiin ja ihmiskaupan riskiin sekä ilman huoltajaa liikkeellä olevien lasten suojeluun. Teimme useita kannanottoja ja lausuntoja, lähetimme suoria kirjeitä päättäjien suuntaan ja pidimme pakolaislasten asioita esillä medioissa.

Toimme myös pakolaislasten omaa ääntä kuuluviin. Ukrainasta paenneiden lasten kanssa olimme toteuttamassa järjestön eurooppalaista hyvinvointiselvitystä, joka julkaistiin syksyllä, ja jossa lapset kertoivat muun muassa koulun, kavereiden ja harrastusten merkityksestä heidän kokemansa ahdistuksen ja huolen vähentämisessä. Suomessa haastattelimme selvitykseen 10 lasta.

PAIKALLISYHDISTYSTEN AVULLA TUKEA UKRAINALAISILLE LAPSIPERHEILLE

Paikallisyhdistykset tukivat Suomeen sotaa paenneita ukrainalaisia lapsiperheitä harrastustuen ja ruokalahjakorttien muodossa.

Harrastustukea sai yhteensä 25 ukrainalaista lasta ja ruokalahjakortteja jaettiin 918 ukrainalaiselle lapsiperheelle.

Mikä on Lapsiystävällinen tila?

■ Lapsiystävällinen tila on Pelastakaa Lasten kehittämä ja eri puolilla maailmaa käyttämä malli konfliktien ja kriisien jalkoihin jääneiden lasten auttamiseksi. Lapsiystävällisissä tiloissa lapsilla on mahdollisuus leikkiä ja olla lapsia. Lapsiystävällinen tila on psykososiaalisen tuen toimintamuoto. Toiminta tarjoaa lapsille turvallisen ympäristön, jossa voi levätä, osallistua järjestettyyn toimintaan ja oppia uusia taitoja. Tilat ovat esteettömiä, ja niihin ovat tervetulleita kaikki lapset kielestä, etnisestä taustasta tai sukupuolesta riippumatta. Kaikenikäiset lapset pyritään huomioimaan tasapuolisesti. Tila mahdollistaa vanhemmille hengähdys hetken sekä omien asioiden hoitamisen. Toiminnasta ohjataan lapsia ja perheitä tarvittaessa lisätuen piiriin.

AIVAN HUIKEA ONNISTUMINEN

Enni oli riemuissaan juhlista, joissa sai pitää hauskaa mielin määrin. Enni osallistui Iisalmen paikallisyhdistyksen järjestämiin kekkereihin.

Pelastakaa Lasten paikallisyhdistykset järjestivät yhteensä yli 200 tapahtumaa ja tilaisuutta, joihin osallistui kaikkiaan yli 22 500 lasta ja yli 12 000 aikuista.

Ruohonjuuritason asiantuntijuutta

Paikallisyhdistykset vahvasti tukena lasten asioiden edistämässä

Paikallisyhdistysten tärkeimmät toimintamuodot olivat vuonna 2022 **Eväitä Elämälle -avustustoiminnan lisäksi tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen, varainhankinta, vaikuttamistyö ja jäsenille suunnatut tilaisuudet.**

Paikallisesti toimivien yhdistyksiemme avulla keskusjärjestö sai autenttista tietoa eri puolilta Suomea perheiden vähävaraisten tilanteesta ja monin tavoin perheiden arkeen vaikuttavien hintojenkorotusten seurauksista.

Paikallisyhdistyksen hallituksen jäsenet tuntevat oman paikkakuntansa tilanteen ja osaavat auttaa järjestöä hahmottamaan lapsiperheiden ja lasten avuntarvetta. Paikallisesta toiminnasta vastaavat aktivistit vievät ruohonjuuritason eiteenpäin ymmärrystä lapsen oikeuksien merkityksellisyydestä.

Vaikuttamistyötä tehtiin yhdistyksissä aktiivisesti erilaisissa verkostoissa toimimalla, vaikuttamalla päättäjiin, ottamalla

kantaa mielipidekirjoituksilla, edistämällä lapsivaikutusten arvioinnin mukaan ottamista kunnan päätöksentekoon tai tekemällä yhteistyötä muiden yhdistystoimijoiden kanssa.

Yhdistykset myös ilahduttivat lapsia ja lapsiperheitä järjestämällä lasten kanssa toteutettavia tapahtumia, kuten keppari-, käsityö- ja lautapeli-iltoja, leirejä, retkiä ja leikkihetkiä tai tarjoamalla elokuva-, konsertti- ja teatterielämyksiä. Yhteisöllisyys on osa paikallisen toiminnan erityisviihdytystä.

Vuoden suur tapahtuman eri puolilla Suomea toteuttivat juuri paikallisyhdistysten aktivistit. Pelastakaa Lapsilla on 73 paikallisyhdistystä eri puolilla Suomea.

SUURET LASTENSYNTTÄRIT LÖYSIVÄT JUHLIJANSA

Elokuussa 2022 oli lasten vuoro juhla Pelastakaa Lasten satavuotista taivalta. 55 paikkakunnalla toteutettiin **Suuret Lastensynttärät - jokainen paikallisyhdistys omalla tavallaan ja tyylillään. Kaikkiaan 11 150 lasta juhli kanssamme.**

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

"Unelmani on tulla lääkäriksi isona", kertoo Rawaa, kuvan punahuivinen tyttö. Pelastakaa Lasten oppimiskeskuksessa Sudanissa tytöt ovat saaneet tarvittavia tietoja ja taitoja voidakseen aloittaa tai jatkaa keskeytynyttä koulunkäyntiään.

Anne Haaranen
kansainvälisten ohjelmien johtaja

Isoina teemoina sosiaaliturvan ja koulutuksen vahvistaminen

HUMANITAARISET KRIISIT SÄVYTTIVÄT VUODEN 2022 TOIMINTAAMME

Vuonna 2022 humanitaarisen avun tarpeessa oli maailmanlaajuisesti 274 miljoonaa ihmistä. Tämä on 40 miljoonaa ihmistä enemmän kuin edellisellä vuonna. Maailmanlaajuinen pahin ruokakriisi vuosikymmeniin asettaa miljoonien lasten elämän vaaraan. Konfliktit, pakolaisuus, ilmastomuutos sekä ruoka- ja polttoainekustannusten nousu uhkaavat miljoonien lasten elämää. Globaalisti Pelastakaa Lapset -liike tuki 27 ruokaturvattomuudesta kärsivää maata kohdentamalla heille yli 42 miljoonaa dollaria humanitaarista apua.

TURVAVERKKOJEN VAHVISTAMINEN PERHEIDEN TUEKSI

Yksi suurimmista ja vaikuttavimmista saavutuksistamme ohjelmamaissamme oli kotitalouksien lisääntynyt pääsy kansallisten sosiaaliturvaohjelmien piiriin. Toinen erittäin hyvin toiminut lähestymistapa perheiden elinolojen turvaamiseksi oli niin sanotulla "cash plus" -paketilla, jossa vanhemmuusvalmennus yhdistettiin sosiaalietuuksiin. Vanhemmuusvalmennukset olivat keskeinen osa sekä sosiaaliturva- että lastensuojeluohjelmia. Valmennus tarjosi huoltajille tietoa ja taitoja. Valmennus pyrki korjaamaan asenteita, jotta vanhemmat paremmin huolehtivat lapsistaan ilman väkivaltaista kuritusta sosiaaliturvan helppotassa toimeentuloa. Vuonna 2021 tehdyt arvioinnit paljastivat, että positiivisen vanhemmuuden ohjelmat yhdistettynä lasten elämäntaitojen, itseluottamuksen ja resilienssin vahvistamiseen olivat tehokas tapa ehkäistä väkivaltaa perhetasolla ja parantaa lasten sosioemotionaalista taitoja.

Edistimme ohjelmamaissamme merkittävästi myös kansallisten lastensuojelujärjestelmien kykyä vastata olemassa oleviin tarpeisiin. Vahvistimme keskeisten virallisten ja epävirallisten palvelutarjoajien palvelujen laatua. Arvioinnit osoittivat, että monitahoinen lähestymistapa lastensuojelujärjestelmien vahvistamiseen ja epäviralliset, yhteisöissä tapahtuvat palveluun ohjaukset, olivat toimiva tapa lisätä asukkaiden tietoisuutta saatavilla olevista palveluista sekä tunnistaa ja ohjata tukea tarvitsevia lapsia palvelun piiriin.

ERITYISEN SUURET SAAVUTUKSET 2022

Vuonna 2022 saimme vahvistettua Sudanin ohjelmatoimintaa entisestään. Saimme EU:lta rahoitusta kolmelle uudelle humanitaarisen avun hankkeelle. Näiden kokonaisvolyymi on n. 13 miljoonaa. Suunnittelimme yhdessä EU:n edustuston kanssa Sudaniin kolmevuotisen opetussektorin kehittämishankkeen. Hankkeen kokonaisvolyymi on 30 miljoonaa euroa ja sen tavoitteena on saada 83 000 lasta kouluun. Sudanin suurimmassa EU-rahoitteisessa humanitaarisessa hankkeessa vahvistimme pakolaisten terveys-, ravitsemus-, katastrofivalmius-, suojele-, perus- ja toimeentulopalvelujen saatavuutta, jonka toiminnalla tavoitimme lähes 400 000 hyödynsaajaa.

Filippiineillä allekirjoitettiin yhteistyösopimus Filippiinien sosiaali- ja kehitysministeriön (DSWD) ja Filippiinien Pelastakaa Lasten välillä vanhemmuuden valmennuspaketin kansallistamisesta. Alkujaan hanketyönä alkanut vanhemmuusohjelma laajeni viralliseksi valtakunnalliseksi malliksi.

■ LAPSIKÖYHYYS

Köyhyyttä on vähennettävä

Lapsiköyhyyteen puututtiin lapsilähtöisellä sosiaaliturvalla

Saimme aikaiseksi merkittävää edistystä lapsilähtöisen sosiaaliturvan avulla niin lasten hyvinvointia ja kehitystä ajatellen kuin poliittisella vaikuttamisen tasolla.

Jatkoimme vuonna 2022 lapsilähtöisen sosiaaliturvan vahvistamista Intiassa, Nepalissa, Filippiineillä, Indonesiassa, Somaliassa/Somaliassa, Sambiassa, Burkina Fasossa ja Norsunluurannikolla, sillä lapsilähtöinen sosiaaliturva edistää kestävästi lasten kasvua ja kehitystä.

VANHEMMAT PARANTAVAT LASTEN ASEMAA

Pelastakaa Lasten kaikkiin lapsilähtöisen sosiaaliturvan hankkeisiin liittyi olennaisena tuen osana hyvää vanhemmuutta tukeva koulutusohjelma. Koulutuksilla vahvistettiin vanhempien ja lasten välistä suhdetta, edistettiin sukupuolisensitiivisyyttä ja kannustettiin perheitä asettamaan perheen budjeeteissa lasten tarpeet etusijalle. Lasten huoltajat saivat myös tietoa lasten hyvästä ravitsemuksesta, koulutuksesta sekä suojelusta.

Ohjelman vaikutuksia on tutkittu paljon. Esimerkiksi Intiassa havaittiin, että vanhemmuusohjelman toteuttamisen jälkeen lasten sosiaaliseen ja emotionaaliseen kehitykseen liittyvät oppimistulokset paranivat merkittävästi.

Tutkimusten mukaan sosiaaliturva voi vähentää merkittävästi lasten köyhyyden vaikutuksia etenkin, jos se samaan aikaan yhdistetään muihin lasten kehitystä tukeviin toimenpiteisiin. Yksi toimenpiteistä on vahvistaa vanhempien kykyä tukea lastensa sosiaalista, emotionaalista, kognitiivista ja fyysistä kehitystä.

YHTEISTYÖTÄ VALTIOIDEN KANSSA

Pyrimme kehittämään valtioiden sosiaaliturvajärjestelmiä niin, että ne huomioisivat paremmin lasten tarpeet.

Filippiineillä vaikutimme kansalliseen 4P-sosiaaliturvaohjelmaan, jonka piirissä on neljä miljoonaa kotitaloutta. Vahvistimme toiminta-alueillamme yhdessä ohjelmasta vastaavan viranomaisen kanssa avustusta saavien perheiden vanhemmuuden taitoja, jotta vanhemmat oppisivat tukemaan kokonaisvaltaisemmin lastensa kehitystä.

Vanhemmuusohjelma on seuraavaksi tarkoitus laajentaa koko maan kattavaksi.

Sambiassa pyrimme vaikuttamaan kansalliseen sosiaaliturvaohjelmaan. Maan hallitus päivittää sosiaaliturvaohjelmaa parhaillaan. Nostimme esiin uudistustarpeita ja osoitimme nykyisen ohjelman puutteita. Uudistusta toteuttava työryhmä vastaanotti ehdotuksemme.

Nepalissa olemme toiminta-alueillamme liittäneet koulutusohjelman hyvästä vanhemmuudesta osaksi valtion maksamaa lapsiavustusta. Tähän kuuluu osio hyvästä taloudenpidosta ja säästämisestä.

Lapsiköyhyys on poistettava kaikkialta

Näin me sen teemme:

- Kehitämme ja vahvistamme lapsilähtöistä sosiaaliturvaa toimintamaissamme yhdessä paikallisten yhteisöjen, viranomaisten ja päättäjien kanssa.
- Pyrimme saamaan vaikeassa elämäntilanteessa olevien lasten ja perheiden pääsyn eri sosiaaliturvan etuuksien ja palvelujen piiriin toimivaksi.
- Tuemme vanhempia toteuttamaan hyvää vanhemmuutta kehittämämme toimintamallien ja perheille suunnattuihin etuuksiin liittyvien koulutusohjelmien myötä.
- Vaikutamme niissä maissa ja niillä alueilla, joissa toimimme, paikallisiin viranomaisiin ja päättäjiin, jotta lapsia ja perheitä kattavasti ja kestävästi hyödyntävä sosiaaliturva on riittävästi resursoitu.

Somalimaassa vahvistamme sosiaaliturvaa. Maassa ei ole vielä sosiaaliturvalle oikeudellista ja poliittista viitekehystä. Teimme yhteistyötä työllisyys-, sosiaali- ja perheministeriön kanssa, jotta tuleva sosiaaliturvapolitiikka varmistaisi kaikkein haavoittuvimpien ihmisten sosiaaliturvan saannin. Koulutimme hallituksen viranomaisia ja kansanedustajia sekä järjestimme julkisen keskustelun sosiaaliturvan painopisteistä ja rahoituksesta. Marraskuussa 2023 hyväksytyssä Somalimaan uudessa kansallisessa kehityssuunnitelmassa sosiaaliturva on priorisoitu uudelleen asettamalla tämä omaksi toimintasektoriksi.

■ LASTENSUOJELU

Lapsia on suojeltava väkivallalta

Erilaisia tapoja suojata lapsia väkivallalta

Huomioimme kaikessa työssämme lasten turvaamisen väkivallalta erilaisin menetelmin.

Toimintamaissamme, kuten Afganistanissa, Burkina Fasossa ja Somaliassa ohjasimme väkivaltaa, hyväksikäyttöä, laiminlyöntiä tai riistoa kokeneet lapset asianmukaisten palvelujen ja tukitoimien piiriin.

Koulutimme sosiaalityöntekijöitä ja yhteisöjen omia lastensuojelukomiteoita. Tämä on erityisen tärkeää haavoittuvassa asemassa olevien lasten tunnistamiseksi ja heidän ohjaamiseen avun piiriin.

Perustamme työmme jo olemassa olevien virallisten ja yhteisöllisten rakenteiden varaan ja pyrimme samalla vahvistamaan niitä. Näin työmme on mahdollisimman kestäväällä pohjalla. Viranomaisina toimivat sosiaalityöntekijät sekä yhteisöjen edustajat osallistuivat koulutuksiimme, ja otimme osaa myös paikallisen ja kansallisen tason lastensuojeluverkostojen toimintaan.

SUOJELIMME NORSUNLUURANNIKON KOTIAPULAISIA RIISTOLTA

Teimme Norsunluurannikolla tutkimuksen maaseudulta kaupunkoihin suuntautuvan tyttöjen muuttoliikkeen syistä ja tyttöihin kohdistuvista riskeistä. Tutkimuksen mukaan keskeinen syy 10–17 -vuotiaiden tyttöjen lähtöön kotoa oli köyhyys. Perheet lähettivät lapsensa kaupunkoihin kotiapulaisiksi. Osa tytöistä yritti tienata näin myös rahaa opintoja varten.

Kotiapulaisina työskennellessään tytöt joutuivat usein kokemaan fyysistä, henkistä ja seksuaalista väkivaltaa sekä riistoa. Tutkimus suositteli tiedotuskampanjoita kaupunkoihin sekä tiedon jakamista suoraa tytöille heidän oikeuksistaan. Suosituksiin kuului myös huoltajien tukeminen, jotta he voisivat tukea tyttöjen koulunkäyntiä.

SAMBIASSA UUDISTETTIIN LASTENSUOJELULAKI

Vaikutimme Sambian uuden lastensuojelulain syntyyn ja sisältöön muun muassa jakamalla kansanedustajille tietoa ja lähettämällä päättäjille vetoamuksia.

Laki tuli voimaan elokuussa 2022. Se edistää lasten oikeuksia ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti. Laki kieltää esimerkiksi lapsiavioliitot, tyttöjen sukuelinten silpomisen, kuritusväkivallan ja lapsityövoiman käytön. Se myös antaa lasten kanssa työskenteleville toimijoille toimintaohjeet. Siinä on varmistettu, että lapsilla on mahdollisuus raportoida

Ponnistelemme sen eteen, että jokainen lapsi saisi elää ja kasvaa ilman väkivaltaa turvallisessa ympäristössä ja saaden hyvää huolenpitoa.

Lapsiin kohdistuvan väkivallan on loputtava

Näin me sen teemme:

- Työmme perustuu siihen, että lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ei tule lainkaan suvaita.
- Teemme näkyväksi lapsiin kohdistuvan väkivallan eri muotoja.
- Tuemme lastensuojelupalveluiden saatavuutta ja ammattilaisten osaamista.
- Vahvistamme huoltajien ja yhteisöjen kykyä suojella lapsia.
- Toimimme yhteistyössä päättäjien ja viranomaisten kanssa lainsäädännön ja rakenteiden kehittämiseksi.
- Autamme haavoittavassa asemassa olevia tyttöjä ja poikia suojelemaan itseään ja ikätovereitaan.

väärinkäytöksissä. Lapsille on myös taattu oikeus palveluihin ja vanhempain ja huoltajien hoivaan.

Laki on erittäin tärkeä, sillä sen kautta valtio sitoutuu elimiinnoimaan lapsiin kohdistuvan väkivallan sen kaikissa muodoissa.

■ OSALLISUUS

Lasten osallisuus on huomioitava

Lapset osallistuivat työhömmme monin tavoin

Teimme työtä yhdessä lasten kanssa, lasten tietämystä ja näkemykset huomioiden. Osallisuuden kokemukset vahvistavat monin tavoin lasten kyvykkyyttä selvittää.

Kehitimme palautesovellusta, joka avulla lapset voivat antaa palautetta ja saavat tietoa. Sitä voivat käyttää myös luku- ja kirjoitustaidottomat.

Vuonna 2022 Pelastakaa Lasten Burkina Fason, Norsunluurannikon, Somalian ja Sambian maatoimistot alkoivat käyttää sovellusta. Koulutimme myös henkilökuntaa sen käyttöön.

Lasten antama palaute oli rohkaisevaa. Burkina Fasossa lapset vastasivat muun muassa näin:

"Sovelluksen avulla koin, että olen vapaa sanomaan sen, mitä todella halusin sanoa"

"Sitä oli hauska ja helppo käyttää"

TARINOITA KERTOMALLA TULEVAISUUDEN TOIVOA

Somalimaassa opastimme lapsia kertomaan tarinoita myös piirtämällä, runoilemalla ja laulamisen keinoin.

Toiminta lisäsi lasten viestintätaitoja ja luottamusta siihen, että heidän näkemyksensä on tärkeä. Osa lapsista kertoi tarinoiden avulla esimerkiksi tulevaisuudenhaaveistaan tai viesti, millaista tukea heidän yhteisönsä lapset ja näiden perheet tarvitsivat.

Yksi osallistuneista lapsista pääsi mukaan Afrikan unionin rauhan ja turvallisuuden neuvoston istuntoon, joka käsitteli konflikteista kärsiviä lapsia.

KOULUTUSTA VAMMAISUUDESTA

Pyrimme vahvistamaan erityisesti kaikkein haavoittuvimmassa ja syrjityimmässä asemassa olevien lasten osallisuutta.

Koulutimme Sambiassa avainministeriöiden henkilökuntaa vammaisuuteen ja osallisuuteen liittyen. Somalimaassa koulutimme myös ryhmän äitejä, jotta nämä pystyisivät toimimaan paremmin vertaistukena vammaisten lasten vanhemmille.

LASTEN NÄKEMYSTEN TÄRKEYS

Lasten kuuleminen oli keskeisellä sijalla kaikessa toiminnassamme. Tuomalla esiin lasten näkemyksiä edistimme sitä, että niitä huomioidaan viranomaisten toiminnassa ja lainsäädännössä.

Esimerkiksi Sambiassa lähes tuhat lasta osallistui selvityksemme toteuttamiseen. Selvitimme, millaisia kokemuksia

Toimintamaissamme tukemamme ja kouluttamamme lasten ja nuorten toimintaryhmät edistävät monimuotoisesti lapsen oikeuksien toteutusta heidän omassa elinympäristössään.

Kaikilla lapsilla on oikeus osallisuuteen

Näin me sen teemme:

- Edistämme lasten osallisuutta työmme kaikilla osa-alueilla ja hankkeiden eri vaiheissa.
- Lapset ovat mukana ohjelmiamme, hankkeidemme ja yksittäisten toimintojemme suunnittelussa, toteutuksessa, seurannassa sekä jälkikäteen tehtävässä arvioinnissa.
- Edistämme kaikkien lasten oikeutta saada tietoa ja vaikuttaa elämäänsä koskeviin asioihin.
- Turvaamme lasten oikeutta ilmaista näkemyksensä, ja saada nämä huomioituksi.
- Välitämme lapsille tietoa päätöksentekoprosesseista ja heille kerrotaan siitä, kuinka heidän osallisuutensa ja osallistumisensa on vaikuttanut.
- Kannustamme lapsia ja tuemme heidän osallisuuttaan perheessä, kouluympäristössä, yhteisöissä ja kansallisella tasolla.

lapsilla on internetin ja sosiaalisen median käytöstä ja millaisia riskejä he ovat tunnistaneet. Zambia Kids Online -tutkimusta ja siihen sisällytettyjä suosituksia hyödynnetään esimerkiksi lasten turvallista netinkäyttöä koskevan kansallisen strategian täytäntöönpanossa sekä lapsille, nuorille ja aikuisille suunnatuissa tiedotuskampanjoissa.

Somaliassa laajensimme hätäapua merkittävästi, panostaen erityisesti nälästä ja aliravitsemuksesta kärsivien lasten auttamiseen.

Humanitaarisen avun tarve lisääntyi

Toimme apua ja turvaa katastrofien keskelle

Selviytymisensä kanssa kamppailevien ja nälässä olevien lasten ja perheiden määrät jatkoivat kasvuaan vuoden 2022 aikana. Taustalla oli muun muassa maailmanlaajuinen talouskriisi, laajoja alueita koettelevat äärimmäiset sääilmiöt sekä aseellisten konfliktien paheneminen muun muassa Ukrainassa.

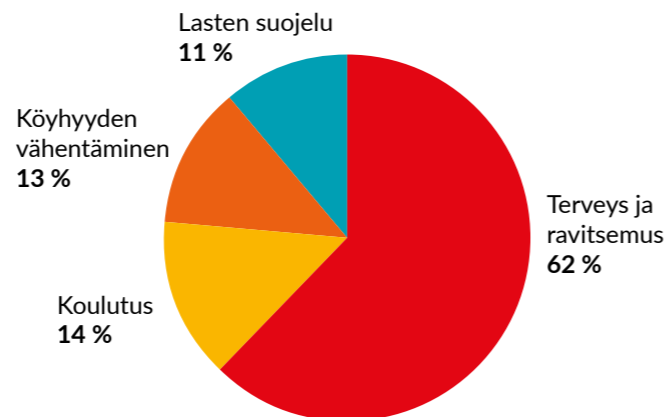
Pelastakaa Lapset vastasi lasten hätään ja tavoitti humanitaarisella avustustyöllään yli 34,9 miljoonaa ihmistä, joista 19,2 miljoonaa on lapsia.

APUA JA TURVAA KATASTROFIEN KESKELLE

Olimme humanitaarisista katastrofeista kärsivien lasten tukena ympäri maailmaa. Elämää pelastavalla avullamme varmistimme lasten ja perheiden eloonjäännin ja selviytymisen. Turvasimme hädänalaisten pääsyn terveydenhuoltoon, vahvistimme kriisien keskellä elävien lasten suojelua sekä edistämme heidän mahdollisuuksiaan jatkaa koulunkäyntiään. Toimintamme painopisteenä oli myös perheiden toimeentulon varmistaminen.

Terveyttä ja ravitsemusta edistävällä avullamme kykenimme tavoittamaan suurimman määrän lapsia. Vastasimme laajamittaisesti kriiseistä ja katastrofeista kärsivien lasten hätään esimerkiksi **Ukrainassa, Afrikan Sarven alueella** sekä Saharan eteläpuolella sijaitsevan **Sahelin alueen** maissa. Näiden

Suoraan tavoitetut lapset toimintasektoreittain

Osa tavoitetuista lapsista oli samanaikaisesti useammanlaisen avun piirissä.

alueiden maista useat kärsivät samanaikaisesti useasta kriisistä, kuten konflikteista, äärimmäisistä sääilmiöistä sekä globaalista talouskriisistä.

Monissa maissa avustustyömme laajeni huomattavasti edellisvuodesta. Esimerkiksi **Afganistanissa** tavoitimme humanitaarisella avulla 3,2 miljoonaa ihmistä, joista yli puolet on lapsia. Määrä oli moninkertainen edellisvuoteen nähden.

Naisia odottamassa pääsyä lääkärin vastaanotolle terveysklinikassamme Somalian Baidoassa.

Myös Somaliassa lisäsimme apuamme merkittävästi vuoden 2022 aikana, ja olimme mukana estämässä nälänhädän puhkeamisen.

Sudan oli merkittävin Pelastakaa Lapset ry:n humanitaarisen avun kohdemaana vuonna 2022. Toimitimme hankkeillamme hätäapua myös konfliktien ja näläkriisiin koettelemiin maihin, **Afganistaniin, Burkina Fasoon ja Somaliaan** sekä **Syyrian** pakolaisia vastaanottaneeseen **Turkkiin**.

Pelastakaa Lasten globaalien humanitaarisen rahaston kautta tuettiin lapsia muun muassa **Ukrainassa** ja sen lähi-alueilla, **Syyriassa, Jemenissä ja Etiopiassa**.

ELOONJÄÄMISEN PERUSEDellyTYSTEN VARMISTAMINEN

Maailman eri kriisi- ja katastrofialueilla turvasimme lasten ja perheiden eloonjäämistä ja selviytymistä varmistamalla hädänalaisten puhtaan veden, ruoan ja suojan saannin.

Jaoimme välttämättömiä tarvikkeita, kuten peittoja, lämpimiä vaatteita.

Edistimme myös lasten pääsyä elintärkeisiin peruspalveluihin kuten terveydenhuoltoon.

TERVVEYTTÄ JA RAVITSEMUSTA LAPSILLE, ÄIDEILLE SEKÄ RASKAANA OLEVILLE NAISILLE

Ylläpitämissämme terveysklinikoidessamme tai liikkuvien terveystiimien kautta tarjosimme lapsille ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa, kuten rokotuksia, sekä hoitoa eri sairauksiin, vammoihin ja aliravitsemukseen. Tuimme myös paikallisia terveys- ja hoitokeskuksia ja sairaaloita toimittamalla niihin lääkkeitä ja hoitotarvikkeita sekä kouluttamalla henkilökuntaa. Lasten huoltajia opastettiin puolestaan huolehtimaan lastensa terveydestä ja ravitsemuksesta.

Terveyttä ja ravitsemusta edistävissä työssämme annettiin erityistä huomiota alle viisivuotiaille lapsille sekä raskaana oleville ja imettäville äideille.

Sudanissa annoimme lahjoittajiemme ja Euroopan unionin tuella elintärkeitä terveys- ja ravitsemuspalveluita pakolaisille ja muille asuinsijoiltaan siirtymään joutuneille lapsille ja perheille sekä heitä majoittaville yhteisöille.

En halua edes ajatella, missä tilanteessa olisimme, ilman Pelastakaa Lasten apua," kertoo Mariamin äiti Amira. Kotikylään kohdistuneessa hyökkäyksessä haavoittunut Mariam sai Pelastakaa Lasten ja Euroopan unionin tuella leikkaukshoitoa sekä psykososiaalista tukea.

Sudanissa tuimme yhteensä 53 terveys- ja ravitsemuskeskusta.

- 116 916 ihmistä kävi terveyskonsultaatioissa.
- 8 396 raskaana olevaa naista pääsi ainakin kaksi kertaa äitiysneuvolaan.
- 10 100 lasta sai hoitoa aliravitsemukseen.

Lapsen oikeudet turvattava myös kriisitilanteissa

Näin me sen teemme:

- Vahvistamme hädänalaisten perheiden toimeentuloa kriisin aikana ja tuemme heitä rakentamaan elämänsä uudelleen.
- Tuemme sairaaloita ja terveyskeskuksia, sekä tarjoamme terveydenhoitoa ylläpitämissämme terveyskeskuksissa ja liikkuvien terveysryhmien kautta.
- Edistämme koulua käymättömien lasten tunnistamista ja ohjaamme heidät opetuksen pariin.
- Opastamme lasten huoltajia huolehtimaan lastensa terveydestä, ravitsemuksesta ja turvallisuudesta sekä koulunkäynnistä.
- Suojellemme lapsia heidän oikeuksiensa rikkomuksilta, kuten väkivallalta sekä varhaisilta avioliitoilta, haitalliselta lapsityöltä ja muulta hyväksikäytöltä. Tuemme ja koulutamme lasten toimintaryhmiä.

KÄTEISAPUA AUTTAA VAIKEIDEN AIKOJEN YLI

Käteisapua saaneet perheet pystyivät hankkimaan paikallisesti juuri niitä tarvikkeita ja palveluita, joita he kipeimmin tarvitsivat. Käteisapuun kytkettiin myös muuta tukea. Avustusta saaneille perheille tarjottiin koulutuksia lasten hyvästä huolenpidosta, kasvatuksesta ravitsemuksesta ja suojelusta.

AASHIQULLAH MANDOZA / PELASTAKAA LAPSET

Afganistanissa jaettiin käteisapua 870 perheelle. Seuranta osoitti, että raha käytettiin ruokaan, vaatteisiin sekä välttämättömiin kotitarpeisiin. Avulla hankittiin myös terveydenhoitoa ja lääkkeitä. Käteisavun turvin Pohjois-Afganistanissa asuva Hafiz (nimi muutettu) ja hänen perheensä selvisivät ankaran talven yli. Hafiz osti viidelle lapselleen ruokaa ja hankki myös polttopuita perheen kodin lämmittämiseen.

Sudanissa jaoimme vuosina 2021–2022 noin 60 euron kuukausiavustuksen 12 000 ihmiselle. Tukea jaettiin nälkäkautena neljän kuukauden ajan, jolloin edellisen kauden sato oli käytetty loppuun eikä uusi sato ollut vielä kypsynyt.

Somaliassa jaoimme käteisavustusta 5 344 ihmiselle neljän kuukauden ajan. Perustimme myös säästö- ja lainayhdistyksiä maan sisäisten pakolaisten leireillä.

Burkina Fasossa jaoimme 1 135 asuinsijoiltaan siirtymään joutuneelle perheelle avustusta, jolla he pystyivät hankkimaan tarvikkeita asumuksen rakentamiseen.

SUOJELUA KRIISIN KESKELLÄ

Kriisialueilla toimimme lasten suojelemiseksi kaikilta mahdollisilta uhilta ja heidän oikeuksiltaan rikkomuksilta, kuten väkivallalta, lapsiaviolitoilta ja haitalliselta lapsityöltä. Panostimme myös lasten henkisen hyvinvoinnin tukemiseen tarjoamalla heille psykososiaalista tukea. Koulutimme muun muassa lasten vanhempia, opettajia sekä sosiaalityöntekijöitä siitä, miten pitää lapset turvassa poikkeustilanteissa.

Afganistanissa Sar-e Polin maakunnassa vahvistimme yhteisöllisiä lastensuojelun rakenteita järjestämällä koulutuksia eri kohderyhmille; lapsille, lasten huoltajille, lastensuojelun työntekijöille sekä yhteisöissä toimivien lastensuojeluverkostojen jäsenille.

Somalian Abudwakissa lasten suojelua edistävä hankkeemme tavoitti suoraan 2 535 lasta. Erityistä apua tarvitsevat lapset ohjattiin saamaan terveydenhoitoa tai psykososiaalista tukea.

KOULUUN KATASTROFISTA HUOLIMATTA

Edistimme kriisitilanteen keskellä elävien lasten koulunkäyntiä ja oppimista.

Koulutus on elintärkeää myös kriisitilanteissa. Koulunkäynti on osa lapsen tuttua arkea ja avain parempaan tulevaisuuteen. Koulussa lapsia voidaan myös pitää turvassa ja samalla tavoittaa heitä muullakin avulla, kuten ruoka-avulla ja ravitsemuspalveluilla.

Yksi kansainvälisen työmme painopisteistä vuonna 2022 oli lasten koulutuksen edistäminen. Sudanissa tuimme kouluja ja opettajia tarjoamaan eri kriiseistä kärsiville lapsille laadukasta opetusta. Samalla varmistimme, että koulutuksen ulkopuolella olevat lapset saivat mahdollisuuden koulunkäyntiin tai opetukseen.

Sudanin Keski-Darfurissa 39 000 lasta sai oppimateriaaleja. Yli 5 000 lasta sai mahdollisuuden oppimiseen tukemissamme opetuskeskuksissa. Koulutimme satoja opettajia tukemaan lasten oppimista ja hyvinvointia myös kriisitilanteissa.

DAN STEWART / PELASTAKAA LAPSET

Artem ja Nadia (nimet muutettu) pakenivat lastensa kanssa Ukrainasta Romaniaan maaliskuun alussa. Rajalla Pelastakaa Lasten avustustyöntekijät jakoivat perheelle vaatteita, ruokaa ja leluja.

LAAJAMITTAISTA APUA UKRAINASSA JA LÄHIALUEILLA

Konfliktin eskaloituttua Ukrainassa 24.2.2022 järjestimme laajensi avustustoimintaansa välittömästi Ukrainan sisällä, lähialueella sekä muissa pakolaisia vastaanottaneissa maissa Euroopassa, mukaan lukien Suomessa. Pelastakaa Lapset oli jo toiminut konfliktista kärsivien lasten ja perheiden auttamiseksi Ukrainassa vuodesta 2014 lähtien.

Ukrainan naapurimaissa olimme rajanylityspaikoilla sotaa pakenevia vastassa heti konfliktin kiihdyttyä. Sen lisäksi, että jaoimme perheille hätätarvikkeita, pyrimme tunnistamaan yksin tulevia lapsia heidän auttamisekseen.

Konflikti vaikuttaa käytännössä jokaiseen Ukrainan 7,5 miljoonaan lapseen. Vuoden lopussa yli puolet heistä oli pakomatalla joko maan sisällä tai ulkomailla.

Vuoden aikana avustustoimintamme piirissä oli ollut yli 614 000 lasta ja 480 000 aikuista Ukrainassa sekä Puolassa, Romaniassa ja Latviassa. Tämän lisäksi olimme kymmenien tuhansien lasten tukena muissa pakolaisia vastaanottaneissa Euroopan maissa.

Ruokaa ja puhdasta vettä toimitettiin hätää kärsiville lapsille ja perheille muun muassa pakoreittien varrella.

Välttämättömiä tarvikkeita, kuten talvipakkauksia sisältäen peittoja ja lämpimiä vaatteita jaettiin perheille. Pelkästään hygieniapakkauksia jaettiin yli 60 000 Ukrainassa ja lähialueen maissa.

Apumme tavoitti vuonna 2022 yli miljoona Ukrainan sodassa kärsinyttä

MICHAELA OPRISAN / PELASTAKAA LAPSET

Ukrainan naapurimaissa olimme rajanylityspaikoilla sotaa pakenevia vastassa heti konfliktin kiihdyttyä helmikuussa 2022. Sen lisäksi, että jaoimme perheille hätätarvikkeita, pyrimme tunnistamaan yksin tulevia lapsia heidän auttamisekseen.

Terveydenhoitoa järjestettiin Ukrainan sisällä yli 45 000 ihmiselle, joista puolet on lapsia. Sairaaloita ja terveyskeskuksia tuettiin varustamalla niitä hoitotarvikkeilla, laitteilla ja lääkkeillä. Toimitimme myös lasten pyörätuoleja sekä kainalosauvoja.

Psykososiaalista tukea tai muuta mielenterveydellistä apua annettiin 34 770 lapselle ja aikuiselle Ukrainassa ja lähialueen maissa. Koulutimme myös sosiaalityöntekijöitä, opettajia ja vapaaehtoisia tukemaan lapsia käsittelemään kokemuksiaan, pelkotiloja ja stressiä.

Käteisapua annettiin yhteensä 35 969 perheelle Ukrainassa ja lähialueen maissa. Tämän turvin perheet kykenivät huolehtimaan perustarpeistaan ja hankkimaan ruokaa, vaatteita, lääkkeitä ja sairaanhoitoa.

Lasten suojelua edistettiin kouluttamalla yhteistyökumppaneiden henkilöstöä, yhteisöjen vapaaehtoisia sekä viranomaisia lasten suojelusta kriisitilanteissa. Pakoreittien varrella olimme mukana tunnistamassa ja auttamassa yksin olevia tai huoltajistaan eroon joutuneita lapsia. Osallistuimme toimintaan, jolla yhdistetään näitä lapsia perheidensä tai sukulaisensa kanssa.

Lapsiystävällisiä tiloja perustettiin tai ylläpidettiin yhteensä 62 Ukrainassa sekä lähialueella. Näissä tiloissa lapset saivat leikkiä, oppia ja levätä turvallisessa ympäristössä.

Koulunkäynnin ja oppimisen jatkumista varmistettiin tukemalla yhteensä 50 koulua ja 83 digitaalista oppimiskeskusta sekä ja toimittamalla lapsille ja kasvattajille oppi- ja opetusmateriaaleja. Ukrainassa jaoimme lapsille yhteensä 2 400 opiskelemaan liittyvää tarvikkeipakkausta. Toimitimme myös pommisuojiin opinto- ja virikemateriaaleja.

Jälleenrakennustöihin osallistuimme laajasti tukemalla vaurioituneiden koulujen, päiväkotien ja terveyslaitosten korjaus- ja kunnostustöitä. Tuimme myös vesihuollon ja jätevesijärjestelmien kunnostustusta ja rakensimme vesipisteitä.

LIITTOVALTUUSTO

(valittu 24.4.2022 liittokokouksessa)

Puheenjohtaja
Hiikka Pöyliö

JÄSENET VARAJÄSENET

ETELÄ-SUOMEN ALUE

Sirpa Riistama-Laari (Espoo)
Seija Hynnälä (Vihti)
Eeva-Kaarina Seirala (Turku)
Airi Karvinen (Kotka)
Heli Rita (Helsinki)
Terhi Ekblom (Salo)
Niina Forsström (Kouvola)
Inka Somermäki (Vantaa)
Miia Oulasvirta (Kirkkonummi)

Eila Mäkelä (Espoo)
Heli Sundelin (Vihti)
Leila Yli-Alho (Turku)
Minna Hyypiä (Kotka)
Meri-Tuulia Tikka (Hyvinkää)
Eva Castrén (Salo)
Anja Tauriainen (Hyvinkää)
Mika Malin (Vantaa)
Katriina Uitto (Naantali)

ITÄ-SUOMEN ALUE

Anni Paukkunen (Joensuu)
Eeva Heinonen (Kuopio)
Tarja Miikki (Imatran seutu)
Anne Selenius (Joutseno)

Kirsi Hurskainen (Kitee)
Kaija Junnilainen (Kuopio)
Tuija Dahlgren (Imatran seutu)
Päivi Melto (Joutseno)

KESKI-SUOMEN ALUE

Riitta Mecklin (Jyväskylä)
Anneli Rautiainen (Jyväskylä)
Roope Salminen (Mikkeli)
Alisa Tynkkynen (Savonlinna)

Kirsi-Marja Kiviluoma (Jyväskylä)
Riitta Kuisma (Jyväskylä)
Helena Vitikainen (Mikkeli)
Tuula Tahvanainen (Savonlinna)

LÄNSI-SUOMEN ALUE

Anitta Mäkelä (Loppi)
Sinikka Sillanpää (Pori)
Sari Soinsaari (Tampere)
Sinikka Latvaniemi (Loppi)

Mari Seppälä (Loppi)
Tanja-Annika Sillanpää (Pori)
Anja Ojuva (Tampere)
Arja-Liisa Lindeman (Pori)

POHJOIS-SUOMEN ALUE

Mirja-Maija Hakolampi (Sotkamo)
Tytti Kumpulainen (Kemi)
Klaus-Fred Tamm (Muhos)

Elisa Männistö (Ylivieska)
Elina Kehusmaa (Kemi)
Hanna-Mari Männistö (Ylivieska)

RÄDDA BARNEN PÅ ÅLAND (AHVENANMAA)

Johanna Lang ei esitettyä varajäsentä
Jan-Erik Rask ei esitettyä varajäsentä

MUUT VALTUUSTON JÄSENET

Johanna Holmäng-Jaskari (Vasa, svenska)
Kirsti Kulpakko (Kemijärvi)
Pirjo-Leena Kinanen-Nimmrichter (Kuopio)
Päivi Korolainen (Iisalmi)
Piia Sippu (Varkaus)
Marja Puhakka (Helsinki)

LIITTOHALLITUS

Puheenjohtaja
Juhani Pekkala, toimitusjohtaja

JÄSENET

Marja Aarnipuro, päätoimittaja
Julia Korkman, PsT (varapj.)
Petri Matero, mainostoimisto-partner (varapj.)
Merja Pulliainen, eduskunta-avustaja
Virve Toivonen, OTT, VT
Pauli Waroma, markkinointi- ja viestintäjohtaja
Anita Vihervaara, yhdistysten edustaja
Sinikka Sillanpää, yhdistysten edustaja
Henna Södergård, henkilöstön edustaja

TILINTARKASTAJAT

varsinaiset tilintarkastajat

PwC, KHT-yhteisö, jossa päävastuullisena tilintarkastajana
Jaana Salmi, KHT ja Miikka Vinnikainen, KHT

varatilintarkastajat

Sauli Salmi, KHT ja Johanna Ala-Härkönen, KHT

KUNNIAJÄSENET

Kunniapuheenjohtaja

tasavallan presidentin puoliso Jenni Haukio

Kunniajäsenet

Gustav Amnell, dosentti
Elna Astala, lainopin kand.
Juha Eskelinen, johtaja
Christina Fagerström, sosiaalineuvos
Erkki Heikkinen, lehdistöneuvos
Juha-Veikko Hiekkaranta, oikeustiet.tri
Aulikki Kananoja, yllisosaalineuvos
Erkki Ketola, valtiopäiväneuvos
Yrjö Pessi, vuorineuvos (-2.12.2021)
Aatto Prihti, kansleri
Tapani Ruokanen, päätoimittaja
Jari Sinkkonen, lastenpsykiatrian erikoislääkäri, lääketieteen tohtori
Esko Varilo, lasten- ja nuortenpsykiatri (-15.8.2021)
Mirja Winter-Heikkilä, yht.maist.
Tauno Äijälä, viestintäneuvos

Myönnettyt ansiomerkit vuonna 2022

JÄSENYHDISTYSTEN EDUSTAJILLE

KULTAINEN ANSIOMERKKI

Kiteen paikallisyhdistys

Ulla Laasonen

Ulla Penttinen

Rauni Taskinen

Arja-Liisa Koukku

Sinikka Latvaniemi

Hanna-Leena Kojola

Jouko Lähimäki

Marja-Leena Lähimäki

Lopen paikallisyhdistys

Nivalan paikallisyhdistys

Vantaan paikallisyhdistys

HOPEINEN ANSIOMERKKI

Lappeenrannan paikallisyhdistys

Jenna Ahlberg

Paula Vaittinen

Anitta Mäkelä

Mari Seppälä

Sirpa Häkkinen

Susanna Tapani

Lopen paikallisyhdistys

Vantaan paikallisyhdistys

PRONSSINEN ANSIOMERKKI

Kiteen paikallisyhdistys

Lopen paikallisyhdistys

Kirsi Hurskainen

Kati Ankkuri

Anneli Vuorinen

Maija-Sinikka Ikonen

Tampereen paikallisyhdistys

HENKILÖKUNNALLE

KULTAINEN ANSIOMERKKI

Karppinen Anne

HOPEINEN ANSIOMERKKI

Hirvensalo Leena

PRONSSINEN ANSIOMERKKI

Peltoniemi Elina

Santonen Jari

Suomäki Eija

Södergård Henna

PELASTAKAA LAPSET - VUOSIKATSAUS 2022

Toimitus Raili Mykkänen, Max Holm, Satu Suontaa, Pelastakaa Lapset ry.
Kannen kuva Mirku Merimaa Taitto Kaisa Eskola
Julkaisija Pelastakaa Lapset ry. Paino PunaMusta Oy

Pelastakaa Lapset ry on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton vuonna 1922 perustettu kansalaisjärjestö, joka edistää lasten oikeuksien toteutumista Suomessa ja maailmalla.

pelastakaalapset.fi